

Izhaja ob 4. zjutraj.
Stane mesečno Din 25.—; za in-
samstvo Din 40.— noobvezna.
Oglas po tarifu.
Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5/1.
Telefon št. 2072 in 2004; ponoči tudi
št. 2034.
Rekopis se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravištv.: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 2036.
Izdatni oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 2036.
Podružnice: Maribor, Aleksandrova
št. 15 — Celje, Aleksandrova cesta
št. 15.
Račun pri poštnem črt. zavodu: Ljubljana
št. 11.842 — Praha čisto 78.180.
Wien, Nr. 105.417.

Ljubljana, 8. novembra.

Sklep prijateljske pogodbe med Ju-
goslavijo in Francijo je vzbudil po vsej
Evropi največjo pozornost. Komentarji
vseh vodilnih listov naglašajo pomemb-
nost pakta in ga premetirajo kot ene-
ga najvažnejših aktov politične seda-
nosti.

Zopet se je pokazalo, kakor že več-
krat pri sklepanju sličnih pogodb: Ne
gre toliko za tekst, za formalno vsebino
sklenjene prijateljske pogodbe med
obema državama, marveč za smisel, za
tolmačenje pogodbe; v tem je njena
poglavitna važnost. S tega vidika mo-
trijo evropski komentariji francosko-ju-
goslovski pogodbo in prav zato ji
pripisujejo tako velik pomen.

Tekst nove pogodbe, ki je sličen že
obstoječim prijateljskim pogodbam med
Francijo in nekaterimi državami v
vzhodnem delu srednje Evrope, se že
objavlja; če premetiramo vsebino posa-
meznih točk, ne moremo najti v njih ta-
kih določb, nad katerimi bi se mogel
kdorkoli razburjati. Je tedaj jasno, da
more biti nekje vznemirjenje in drugod
zadovoljenje nad onim, kar se ne da ali
ne želi napisati v tekst, kar pa kljub
temu eksistira in kar je celo pogla-
vitno.

Naša pogodba je prijateljski in arbi-
tražni pakt, ali pripisuje se mu domala
soglasno značaj zavezniške pogodbe in
nekateri komentariji govore celo o med-
sebojni garanciji statusa quo. Dejstvo
pa je zares, da ne gre le za formalno
prijateljstvo, marveč za več, kar je že
blizu zavezništvu ali pa se celo od nje-
ga v bistvu nič ne razlikuje. Naša po-
godba se tolnači predvsem v tem smi-
slu, zato se pričakuje, da se na njeni
osnovi uvede mednarodno sodelovanje
in tesno medsebojno podpiranje Fran-
cije in Jugoslavije. Kdor bo deloval zo-
per Jugoslavijo, bo opazil, da s tem de-
luje tudi zoper francoske interese in bo
spričo tega mehanično zadel ob na-
sprotnost Francije. Kdor bo imel načr-
te zoper varnost Francije, bo imel
opravka tudi z Jugoslavijo. Na osnovi
tega so seveda težnje, škodovati kralje-
vini SHS in jo izolirati, sedaj mnogo
manj izvršljive in se dejansko zares ne
morejo več realizirati, ker so tu fakta,
ki jih dobesedno onemogočajo.

Spričo takega pojmovanja je točno,
da se francosko-jugoslovenska prija-
teljska pogodba računa kot neuspeh
italijanske politike. Jugoslavija se na-
haja danes v močnejši skupini srednje-
evropskih držav, ki gradijo svojo bo-
dočnost in utrjujejo svojo sedanjost na
aliansi s Francijo. Ne le naša kralje-
vina, tudi vsa Mala antanta se je s
pogodbo ojačila, kar je postal njen ju-
nozadni člen sigurnejši v svojih od-
nošajih do nasprotujoče ji apeninske
velesile.

Mi znamo ceniti prijateljstvo Fran-
cije. Zato je nemogoče, da bi ga kdo
hotel izrabljati v svrhu lastnega oja-
čenja preko prirodne mere. Angleška
skrb je v tem pogledu povsem neosno-
vana; mi Italije nismo izzivali in je ne
mislimo izzivati. Vsa zgodovina odno-
šajev med nami in Italijo tekom po-
vojni let priča o tem, da smo skušali do-
seči z Rimom modus vivendi, ki bi
omogočal dobre ali celo prijateljske
odnošaje. Era Ninčičeva je dovolj zo-
govoren dokaz o naši dobri volji; nihče,
kdor se potrudil do informacij v tem po-
gledu, mu miroljubnosti ne bo mogel
odrekat.

Prav tako pa malokdo še dvomi o
neagresivnosti Italije, osebito, ko vod-
stvo fašizma v svoji izredni oholosti
ne zamudi nobene prilike, da ne bi vse-
mu svetu oznanjal svojih ekonomskih
in političnih ekspanzivnih teženj. Če
seveda kdo smatra, da zahteva prava
miroljubnost, sprjazniti se tudi s temi
težnjami in ne se braniti zoper fašisti-
čno agresivnost, potem moramo seveda
izjaviti, da se s takim pacifizmom ne
moremo strinjati. In tudi Francija se
ne strinja z njim. Ima pa z italijansko
agresivnostjo obilo posla, bodisi na
svoji južnovzhodni meji kot v prek-
morskih mediteranskih deželah. Nikar
ni agresivnosti na naši ali francoski
strani, pač pa povsod na italijanski. Če
more biti tedaj govora o zavezništvu,
je samo defenzivno in pravi prijatelj
miru in mednarodno-politične stabilnosti
mora biti nove pogodbe samo vesel,
ker pomeni močan jez zoper šovinis-
tično intrigantstvo in bojevit imperi-
jalizem.

Dr. Marx in dr. Stresemann obiščeta Dunaj

Berlin, 8. novembra. h. Državni kancelar
dr. Marx in zunanji minister dr. Stresemann
bosta v soboto zvečer odpotovala na Du-
naj.

Washington, 8. novembra. h. Grof Oto-
kar Czernin je izjavil zastopniku »Newyor-
ker Staatszeitung«, da je združitev Avstri-
je in Nemčije neizogibna, 90 odst. avstrijskega
prebivalstva je za priključitev. Mo-
gode pa je, da bo pred politično združitvijo
priložilo do gospodarske združitve. Wil-
son je proklamiral samoodločbo narodov.
Temboj mora imeti Amerika razumevanje
za to misel.

Prijateljski pakt s Francijo pomeni novo orijentacijo na Balkanu

Odhod zunanjega ministra dr. Marinkovića v Pariz. — Marin-
kovićeve izjave o paktu. — Francoski poslanik o prijateljski
zvezi z Jugoslavijo. — Vpliv pogodbe na mednarodni položaj.
S Francijo se sklene tudi trgovinska pogodba

Beograd, 8. novembra. p. Danes do-
poldne je bil zunanji minister dr. Ma-
rinković v daljši avdijenci na dvoru
ter je ob tej priliki poročal kralju o
svojem potovanju v Pariz. Kralj je pri
tej priliki podpisal ukaz, s katerim se
imenuje prosvetni minister dr. Kuma-
nudi za zastopnika zunanjega ministra
za časa njegove odsotnosti.

Zunanji minister dr. Marinković je
ob 16.10 z orijent-ekspresom odpoto-
val. Pred odhodom je še na kolodvoru
sprejel novinarje in jim podal nastop-
no izjavo:

Pogodba, ki bo podpisana v Parizu,
odgovarja položaju, ustvarjenem po
svetovni vojni. Francija in Jugoslavija
nista nikdar prenehali biti prijatelji
ter sta se vedno smatrali za zaveznice.
Prišli pa smo do prepičanja, da je
boljše, da to stanje tudi pravno ugotov-
imo. Smatramo, da je boljše in lojal-
nejše, da ve to ves svet. S Parizom
smo se pogajali že več mesecev za to
pogodbo, koje načrt je bil parafiran že
l. 1926. Ta načrt je služil tudi za pod-
lago sedanjih razgovorov. Sedaj smo
se sporazumeli in ni nobenega razloga,
da bi podpis pakta še nadalje odlagali.
Potujem v Pariz v svrhu definitivne
redakcije in podpisa tega pakta. Pre-
pričan sem, da ne bo nobenih težav,
ker je o vseh vprašanjih že poprej do-
sežen popolni sporazum. Izkoristil pa
bom to priliko, da se porazgovorim z
g. Briandom o vseh vprašanjih, ki so
na dnevnem redu, med katerimi je tu-
di več precej zamotanih zadev.

Vaš dopisnik se je še pred odhodom
vlaka obrnil na zunanjega ministra ter
ga opozoril na snočnji izjavo dr. Nin-
čiča, v kateri reklamira sklenitev pakta
s Francijo za svoj uspeh. Dr. Ma-
rinković je izjavil, da tu ni nobenih
osebnih uspehov, marveč gre za sploš-
ni uspeh. Opozorjen, da se da iz izja-
ve dr. Ninčiča sklepati, da bo podpis
pogodbe naletel na nezadovoljstvo v
Italiji, je g. Marinković izjavil: Nisem
čital izjave dr. Ninčiča, mislim pa, da
je ta domneva napačna. Ne verujem,
da bi kdorkoli in kjerkoli mogel slabo
tolmačiti to našo pogodbo.

Zunanji ministra spremljajo v Pa-
riz šef kabineta Perivanović, tajnik zu-
nanjega ministrstva Gavrilović in mi-
nisterjalna uradnika Vukičević in Jukić.
Na kolodvor je sprejelo ministra celo-
kupno osebje zunanjega ministrstva in
francoskega poslanstva s poslanikom
g. Dardom in vojnim atašejem g. Ber-

telom na čelu. Na postaji sta bila tudi
rumunski in češkoslovaški poslanik, s
katerima se je dr. Marinković dalj ča-
sa razgovarjal.

Francoski poslanik g. Dard je po od-
hodu vlaka podal novinarjem nastopno
izjavo: Prijateljstvo med Francijo in
Jugoslavijo v svetovni vojni je za ved-
no ustvarilo edinstvo, ki temelji na ne-
izbrisnih spominih medsebojnih žrtev
in je v skladu in najlepši harmoniji s
simpatijami in interesi obeh narodov.
Francija ne deli svoje naklonjenosti in
simpatij med Srbi, Hrvati in Slovenci,
ki so vsi lojalni podaniki kralja Alek-
sandra, plemenitega heroja osvobo-
ditelne vojne, in družici temu spomin
kralja Petra Velikega Osvoboditelja.

Pakt prijateljstva, ki bo podpisan v
Parizu, bi ne bil potreben, če ne bi obe
vladi hoteli na tako svečan način potrdi-
ti nezlojlive želje po miru, njihove
vere v Društvo narodov in njihove od-
ločnosti, da podvržeta odslej vse ne-
sporazume razsodišču. Po tolikih tež-
kih potresih se Evropa trudi, da dvig-
ne stavbo miru na čvrstih temeljih.
Pakt prijateljstva med Francijo in Ju-
goslavijo je nov kamen, ki so ga do-
prinesli k tej zgradbi zunanji ministri
obeh vlad.

V diplomatskih krogih izjavljajo, da
podpis francosko-jugoslovenskega pakta
ni le običajna formalnost, marveč
močna garancija za izboljšanje med-
narodnega položaja. Diplomatski krogi
pričakujejo, da bo ta pogodba mnogo
pripomogla tudi k temu, da se nor-
malizirajo odnošaji tudi z drugimi in
med drugimi državami. Pogodba med
Jugoslavijo in Francijo bo izzvala no-
vo orijentacijo v centralnih in balkan-
skih državah. Gg. Briand in Marinko-
vić sta izbrala najboljši trenutek, da
na svečan način potrdita staro prija-
teljstvo, ki vlada med obema zavezni-
škima državama.

Beograd, 8. novembra p. Iz dobro
poučenega vira izve vaš poročevalec,
da bo dr. Marinković ob priliki svoje-
ga bivanja v Parizu nadaljeval in za-
ključil tudi pogajanja za sklenitev tr-
govinske pogodbe s Francijo. Temu
vprašanju je bil posvečen tudi večeraj-
nji dolgotrajni sestanek med njim in
francoskim poslanikom na našem dvor-
u g. Dardom. Razgovori za sklenitev
trgovinske pogodbe so že dalj časa v
teku in vlada na obeh straneh najbolj-
še razpoloženje in želja, da se tudi ta
pogodba čim prej podpiše.

Svečan podpis pogodbe v petek

Neugoden vtis pakta v Londonu. — Dr. Marinković obišče baje
tudi Chamberlaina. — Nemška sodba o paktu z ozirom na Italijo

Pariz, 8. novembra. p. V četrtek zju-
traj dospe semkaj jugoslovanski zuna-
jni minister dr. Marinković, da podpiše
prijateljsko pogodbo. Na kolodvoru ga
bo pričakoval zunanji minister Briand
v spremstvu osebja zunanjega minist-
rstva. Prvi sestanek se bo vršil v če-
trtek popoldne, nato pa bosta oba zu-
nanja ministra skupno posetila minist-
skega predsednika Poincaréja. Svečan
podpis pogodbe se bo vršil v petek ob
10. uri dopoldne. Po podpisu bo dr.
Marinković sprejet v svečani avdijenci
pri predsedniku republike Doumer-
gueu.

V političnih krogih se čudijo, da je
podpis te pogodbe vzbudil v Londonu
veliko pozornost in da se o tej pogod-
bi deloma razpravlja zelo neugodno ter
da se smatra kot izpremembo kurza
francoske zunanje politike. Beograjski
posebni poročevalec »Petit Parisien«
poroča, da bo dr. Marinković iz Pa-
riza odpotoval v London, kjer bo imel z
merodajnimi činitelji angleškega zuna-

nega urada razgovore.

Berlin, 8. novembra. (be.) V politič-
nih krogih je vzbudila vest o podpisu
francosko - jugoslovenske prijateljske
pogodbe veliko pozornost. Splošno se
povdarja, da je Mussolinijeva imperi-
alistična politika utrpela velik udarec.
Imperialistične težnje Italije na Bal-
kanu in njena zadnja demonstracija
pred Tangerjem je pospešila podpis
jugoslovensko-francoske pogodbe in
povzročila tudi hladnejše politične od-
nošaje med Anglijo in Italijo. Fran-
cija v zvezi z Jugoslavijo in Malo an-
tanta predstavlja sedaj v Evropi ene-
ga najvažnejših in najjačih političnih
faktorjev, ki po svojem ozemlju in vo-
jaški moči daleko nadkriljuje fašisti-
čno Italijo. Berlinski politični krogi
smatrajo italijansko nervoznost zaradi ju-
goslovensko-francoske prijateljske po-
godbe za razumljivo in menijo, da si je
italijanska vlada s svojo pretrano go-
njo proti Jugoslaviji sama ustvarila ne-
prijetno zagato.

Jutri se prične proces Manoilescu

Proces bo večinoma tajen. — Nove aretacije

Bukarešta, 8. novembra. h. Proces proti
Manoilescu se bo pričel v četrtek in bo
trajal najbrže osem dni. Večji del procesa bo
tajen. Eden glavnih zagovornikov Pompi-
nescu je izjavil, da bo glavna teza obrambe,
da se Karel ni hotel vrniti kot kralj, tem-
več kot regent. Obramba pričakuje obsodo
pred vojnim sodiščem, je pa prepričana, da
bo Manoilescu pred kasacijskim sodiščem
oprosčen.

Bukarešta, 8. novembra. s. Soprog areti-
ranega državnega podtajnika Manoilescu je
bila večeraj aretirana. Oblastem se je po-
rešilo dešifrirati korespondenco Manoilescu z
njegovo ženo, ki je zelo kompromitujoča.

V aktih o aferi Manoilescu igra veliko
ulogo pismo, ki ga je gospa Lupescu pisala
svojim staršem iz Pariza. Gospa Lupescu
naznana v tem pismu, da se je preselila
in da je vzela novo stanovanje v Neuillyju.
Pismo dalje veli: Gosp. Manoilescu, ki pri-
naša to pismo, vam bo dal natančno pojasni-
la. Prosim vas, da se ne vznemirjate. Ker

poznam vašo čustva za vaše gospode, vas
prosim, da ubogate gosp. Manoilescu. Ako
bi se vas vprašalo, ali je resnica, da sem
se preselila, potrdite to, ter izjavite, da
vam je to pisala vaš hčer in da nadaljnih
podrobnosti ne poznate. Gospa Lupescu na-
laga nato svojim staršem največjo molče-
nost napram sosedom.

Železničarske stavke v ČSR ne bo

Praga, 8. novembra. h. Pogajanja želez-
ničarjev z zastopniki ministrstva in z mi-
nistrskim predsednikom Švehlo se uspešno
nadaljujejo. V ospredju zanimanja sedaj
niso več osebna vprašanja, temveč plačilne
zahteve železničarjev. V poslanskih krogih
računajo, da bo sporazum dosežen že v
prihodnjih urah.

V Rimu iščejo utehe v ironiji in natolcevanju

Oficijozna »Tribuna« in uradno glasilo fašističnih sindikatov sta
otvorila kampanjo proti naši pogodbi s Francijo

Rim, 8. novembra. o. Do danes so se ita-
lijanski listi omejevali v svojih poročilih
glede sklenitve jugoslovensko - francoske
prijateljske pogodbe zgolj na objavljane po-
ročil svojih dopisnikov iz Pariza in Beogra-
da. Ta molk je danes pretrgala »Tribu-
na«, ki pa izjavlja, da se hoče omejeva-
ti na »enostavna premišljevanja«, dokler ne
bo objavljeno točno besedilo te pogodbe. V
skrbih je glede duha, ki bo preveval to po-
godbo. »Ali bo zmagal duh framacozstva, ki
bi hotel voditi protitalijansko politiko, ali
pa bo zmagala ona čmodra francoska raz-
sodnost, ki se zaveda odgovornosti vevsil
in ki se je tako dobro izkazala o priliki ju-
goslovensko - albanskega spora?«. Tako se
vprašuje »Tribuna«, ki obenem naglašja, da
nima nikakih predsodkov proti Franciji in
ki zato želi, da bi zmagala čmodra razsod-
nost.

Glede Jugoslavije pa trdi list, da se hoče
Jugoslavija polastiti Albanije in priključiti
Bolgarijo ter da išče zvez, ki naj ji omogo-
čijo uresničenje teh načrtov. Zato Jugosla-
vija ne sme govoriti o miroljubnih name-
nih, o Društvu narodov in o načelu »Balkan
balkanskim narodom!«. »Mi želimo,« zaklju-
čuje list, »da bi zmagal pravi smisel in da
bi Jugoslavija končno spoznala, kateri so
njeni pravi interesi.« (Kakšen naj bi bil ta
smisel, tega »Tribuna« ne pove.)

»Lavoro d'Italia« pa si je še bolj razve-
zal jezik. Pravi, da je dr. Ninčič zatajil pri-
jateljsko pogodbo z Italijo, ko je imel v žepu
pogodbo s Francijo. Francija, ki je odlašala

s podpisom tega pakta iz obzirov do Italije,
nadaljuje list, se je morala sedaj odločiti,
ker Beograd ni hotel ostati še nadalje izoli-
ran. Po mnenju glasila fašističnih strokov-
nih organizacij, Jugoslavija seveda ne bo
imela nikakih koristi od prijateljske po-
godbe s Francijo. »Pogodba je že obstojala,
še preden so o njej sklepali. Vsaj duhu, če
ne črkam te pogodbe se ima Jugoslavija za-
hvaliti, da se je njen diplomatski in med-
narodni položaj tako poslabšal, ko je izzva-
la alarm italofobov Pribečevićeva in Radiče-
vega kova. Jugoslovanski zunanji minister
se hoče predstaviti opoziciji z diplomatskim
uspehom. Toda ta uspeh je samo navidezen,
zakaj položaj ostane, kakršen je bil pred
enim letom. Sklenitev te pogodbe ne bo
osvobodila Jugoslavije mreže sovražnikov,
ki si jo je sama splela. Pot miru in ravno-
vesja na Balkanu in ob Dunavu gre in bo
šla skozi Rim.«

O Franciji pravi, da hoče urediti svoje odno-
šaje z vsemi državami, le z Italijo ne. Očitno
je, da je bolj važno za toliko opevani mir Ev-
rope, da se sklene taka pogodba z vazalno
državo, ki bo vedno pripadljiva povzročiti
komplicacije, da bo lahko Francija ribarila
v kalnem, mesto da bi rešila vprašanje so-
žitja z velikim italijanskim narodom. Toda
nismo pozabili, končuje »Lavoro d'Italia«,
da ustvarja Francija skupino svojih posebnih
zvez od Baltiškega do Črnega in Jadrans-
kega morja, v večjo slavo človeškega duha
in za tim večji prestiž Društva narodov.

Besedilo prijateljske pogodbe s Francijo

Besedilo naše pogodbe je istovetno z besedilom prijateljske in
arbitražne pogodbe med Francijo in Rumunijo

Pariz, 8. novembra, p. »Matin« in
»Petit Parisien« priobčujeta besedilo
jugoslovensko - francoske prijateljske
pogodbe, ki se glasi:

Čl. 1. Francija in kraljevina Srbov,
Hrvatov in Slovencev se obvezujeta,
da ne bosta ne z ene ne z druge strani
izvršili nikakega napada ali invazije in
da ne bosta niti z ene niti z druge stra-
ni v nobenem slučaju pripuštili vojne.

Ta dogovorjena točka ne stopi v
veljavo, ako se

1.) uporabi pravica nujne obrambe,
t. j. odpor proti nasilni kršitvi obvezno-
sti, ki je označena v prvi alineji tega
člena.

2.) Pri akciji, storjeni v smislu čl. 16.
pakta Društva narodov.

3.) Pri akciji, storjeni po sklepu skup-
ščine ali sveta Društva narodov v
smislu čl. 15., alineja 7. pakta Društva
narodov, ako je v tem zadnjem prime-
ru ta akcija naplerjena proti državi, ki
je prva izvršila napad.

Čl. 2. Oziročaj se na skupne obvez-
nosti v prvem členu tega dogovora, se
Francija in kraljevina Srbov, Hrvatov
in Slovencev obvezujeta, da bosta mir-
nim potom rešili vsa vprašanja katere-
gakoli značaja in ki ne bi mogla biti
rešena rednim diplomatskim potom, in
sicer na sledeči način: Vsa vprašanja,
pri katerih bi pogodbeni državi ena
drugi osporavali kako pravico, bodo
predložena sodnikom, čijih sklepom se
morata pogodbeni državi pokoriti; vsa
druga vprašanja bodo predložena ko-
misiji za pomirjenje. Ako obe stranki
ne bi sprejeli rešitve te komisije, bo to
vprašanje predloženo svetu Društva
narodov, ki bi se sklical v smislu čl. 15.
pakta Društva narodov.

Podrobnosti te metode mirnega re-
ševanja bodo predmet posebne konven-
cije, ki se podpiše današnji dan.

Čl. 3. Vlada francoske republike in
vlada kraljevine Srbov, Hrvatov in
Slovencev se obvezujeta, da bosta
skupno proučili — z rezervo eventual-
nih rešitev skupščine ali sveta Društva
narodov vprašanja, ki bi mogla spraviti
v nevarnost zunanjo varnost Francije
ali kraljevine Srbov, Hrvatov in Slo-
vencev, ali ki bi kršila stanje, dolo-
čeno po pogodbah, ki sta jih podpisali
obe državi.

Aktualna vprašanja čsl. notranje politike

Min. predsednik Švehla o problemu parlamentarizma in demo-
kracije. — Potreba kompromisa med češko in nemško kulturo

Praga, 8. novembra. h. Ministrski pred-
sednik Švehla je imel danes v proračunskem
odseku velik govor, ki je trajal dve uri
in pol.

Najprej je obširno govoril o problemu
parlamentarizma ter je izjavil, da ne veru-
je na tako zvano krizo parlamentarizma in
demokracije. Demokratični parlamentarizem
v srednji Evropi se šele sedaj dviga, do-
daj imajo zapadne države večstoletno tra-
dicijo parlamentarizma. Angleški parlamen-
tarizem se je uveljavil šele po sedmih sto-
letjih, in sicer ne brez pretresljajev.

Napačno je misliti, da je škodljivo, ako
živijo Čehi in Nemci skupno v eni državi. V
tem ni nobenega minusa, temveč velik plus.
Na češkoslovaškem se stikata nemška in
češka kultura, da ustvarjata večkrat po
hudih borbah nove kulturne vrednote. Ni
dvoma, da so bili Nemci na Čekem in na
Moravskem v stari Avstriji elita in da so
Čehi postali prvi med Slovani v Avstriji. To

je rezultat stalnega sodelovanja obeh kul-
tur. Vlada bo respektirala organizacije, ven-
dar pa bo z vso odločnostjo nastopila proti
vsaki akciji, ki bi škodovala celokupni pro-
dukciji.

Bolgarsko-italijanska zaroka

Pariz, 8. novembra. (lo.) Zaroka med
kraljem Borisom in italijansko princeso
Giovanno bo v kratkem oficijelno objav-
ljena.

Italijanski strah pred našo konkurenco

Rim, 8. novembra. h. Neka tukajšnja
agenta podčrta v svojih objavah ostro
konkurenco Jugoslavije, ki prihaja na Ja-
dranu od izraza s tem, da gradi Jugoslavija
nove in da ustanavlja avobodne luke.

Delo opozicije proti brezdelju vlade

Končna redakcija sporazuma o sodelovanju SDS in HSS. — Nadaljevanje akcije za osnove enotne demokratske fronte. — Narodna skupščina se danes sestane, a ne ve, o čem bi razpravljala. — Kraljev povratak v Beograd

Beograd, 8. novembra p. Danes popoldne je posebni redakcijski odbor, sestojel iz članov SDS in HSS sestavil definitivni tekst resolucije, ki bo bržkone že jutri predložena klubom obeh strank v končno odobritev. Da se kompaktnost nove parlamentarne formacije še bolj poudari, se bo to zgodilo najbrž na skupni seji obeh klubov. V smislu tega sklepa tvorita kluba SDS in HSS »Seljaško demokratsko koalicijo«, ki ima glavni cilj, da se bori za popolno izvrševanje ideje edinstva in enakopravnosti vseh delov našega naroda in države. Glavni cilj te koalicije ostane silekoproj zbiranje vseh demokratskih sil v državi v obrambo demokracije in parlamentarizma. Koalicije zato ni smatrati za zaključeno formacijo, nego tvori le etapo za enotno organizacijo vseh demokratskih grup v parlamentu in narodu.

Formalno bo koalicija izvedena na ta način, da bosta oba kluba v vseh važnih političnih in taktičnih vprašanjih nastopala enotno. V to svrhu bo izvoljen poseben izvršni odbor, ki bo štel 6 članov. Poleg tega se bo vselej, kadar bo treba, najmanj pa enkrat na mesec vršila skupna seja obeh klubov. Popolna pariteta se bo na zunaj odražala na ta način, da bo vodstvo koalicije izmenoma v rokah predsednikov klubov SDS in HSS.

Kot glavno in najnujnejšo nalogo smatra nova koalicija delo za depolitizacijo državne uprave in izenačenje davkov.

Takoj po konstituiranju koalicije se bodo nadaljevali službeni razgovori z Demokrasko zajednico v svrhu formacije enote demokratske fronte. Akcije obeh klubov pripisujejo v političnih krogih velik pomen in vesti o osnovanju te koalicije spremljajo vsi politični krogi z največjo pozornostjo.

Beograd, 8. novembra r. Zaradi praznika Sv. Dimitrija je vladalo danes v Beogradu popolno politično tatišje in ni bilo nikakih važnejših političnih dogodkov. Ob pol 11. dopoldne se je vrnil kralj iz Topole in je takoj nato sprejel v daljši avdijenci ministrskega predsednika g. Vukičevića.

Predsednika Narodne skupščine g. dr. Perića sta posetila danes g. g. Pribečević in Radić ter intervenirala pri njem, naj čimprej stavi na dnevni red predlog dr. Budisavljevića o spremembi čl. 16. zakona o občinah na Hrvaškem in v Slavoniji.

Jutri dopoldne se sestane Narodna skupščina. Dnevni red obsega poročilo odbora za prehrano pasivnih krajev. Vlada Narodni skupščini ni predložila še nobenega važnejšega gradiva, tako da je skupščina obsojena na brezdelje. Sela finančnega odbora so odgojene do 21. t. m. a je malo verjetno, da se bo finančni odbor sestel, ker finančni minister neče umakniti svoje odločitve. Trdovratno se vzdržuje vesti, da ostane na svojem mestu najdalje do 21. t. m. da predloži Narodni skupščini državni proračun, takoj nato pa odstopi. Z njegovim odstopom pa bo bržkone odprta kriza cele vlade, tako dani računati s tem, da bi parlament v doglednem času prišel do intenzivnega dela.

Odmevi vojvodinskih volitev

Uradna poročila potrjujejo katastrofalen poraz radikalov, ki so izgubili dve tretjini svojih dosedanjih občin. — Radi volilnih zlorab bo opozicija zahtevala parlamentarno anketo

Beograd, 8. novembra r. Občinske volitve v Vojvodini tvorijo še vedno predmet živahnih kohtenarjev. Definitivni rezultati, ki jih je objavilo notranje ministrstvo, potrjujejo prvotni utis, da so vladni radikali doživeli strahovit poraz. V bečki oblasti in v bečkem delu beogradske oblasti so izgubili nad 80% občin, ki so jih imeli doslej skozi dolga leta popolnoma v svojih rokah. V žalskem srezu nimajo absolutne večine niti v eni občini, v bečjskem srezu je samo ena občina ostala v njihovih rokah. Povsod drugod so ali v manjšini ali pa odvisni od sodelovanja drugih strank.

Z rezultati vojvodinskih občinskih volitev so zlasti zadovoljni samostojni demokrati. V njihovih vrstah se naglašja, da so te volitve najbolj dokaz, da narod popolnoma odobrava sodelovanje med SDS in HSS, kakor tudi akcijo za enotno demokratsko fronto. O. Pribečević je izjavil v tem pogledu novinarjem:

Reči moram, da smo dosegli v Vojvodini popolnoma nepričakovane uspehe. V Pan-

čevu in Velikem Bečkereku smo najmočnejši izmed vseh strank, a v Novem Sadu tekmujejo z vladnimi radikali in Madžari. Mi smo večinoma sami, drugod pa skupno s sorodnimi strankami popolnoma decimiral in izrinili radikale. V novosadskem okrožju imajo radikali komaj eno občino z absolutno večino; mi jih imamo 8, demokrati 5. oboji skupaj pa imamo še v štirih nadaljnjih občinah absolutno večino. Radikali v tem okrožju niti v eni občini ne bodo imeli svojega župana. Te volitve so najbolj dokaz, da volilci odobravajo našo skupno politiko, ki jo vodimo s hrvaško, seljaško stranko, zlasti pa da odobravajo naše težnje za ujedinitvenjem demokracije.

Zaradi raznih zlorab, ki so jih tudi pri teh volitvah zagrešili radikali, namerava opozicija na jutrišnji seji zahtevati parlamentarno anketo, da preišče vse te zlorabe.

Izid volitev v Zbornico TOI

Obrtniške stanovske organizacije dobile 7079 glasov in 6 mandator, klerikalci pa 11.508 glasov in 10 mandator. — Protest obrtniških organizacij

Včeraj je SLS začasno končala svoje znamenito delo v Zbornici TOI. Oprta na kratkovidnost in brezvestnost vladnega režima je našla sredstva, da oropa svobodno trgovino in pošteno obrt stanovskega in strokovnega zastopstva. Zastopniki pravih trgovcev so brez volitev popolnoma izrinjeni iz Zbornice, stanovsko zavedni in delovni obrtniki pa so v volilnem boju, v katerem so igrala glavno vlogo klerikalna nasilja in volilne mahinacije, postali žrtve politične amoralne SLS.

Kdor pozna le malo dinamiko življenja, ve, da take volitve, kakršne so sedaj »delali« klerikalci, ne morejo ustvariti stabilnosti, mirnega in treznega dela. Kar je z nasiljem pridobljeno, bo pač moralo biti ob prvi priliki s pravico odpravljeno. Svet se bo še čudil, ko bo zaznal za vse tajnosti sedanjih volitev TOI in takrat bo v vsej nagoti razgaljena klerikalna morala, ki pozna samo eno: surovo moč. Nam je prav, da klerikalci svojih lastnosti in zmoglosti ne skrivajo, a zavedajo naj se, da pride dan plačila tudi za njihovo politično podivjanost.

Klerikalci se danes vselej svoje zmage nad slovenskim solidnim trgovstvom in obrtništvom, oni slave svojo politično zmago nad stanovsko organizacijo trgovcev in obrtnikov. Ni jim mar, koliko je v zbornici dobrih in treznih gospodarjev, ki hočejo zastopati interese svobodne trgovine in obrti ter občasne slovenske gospodarske interese; njim je glavno, da so izvoljeni taki, ki bodo tudi preko interesov slovenskega gospodarstva predvsem zagovarjali strankarsko-politične interese SLS. »Slovenec« je že včeraj proglasil zbornico TOI za svojo strankarsko domeno; Zbornica naj postane strankarska ekspozitura SLS, katera bo že znala delo Zbornice tako voditi, da klerikalni konzumirji, trgovci in politično kaplani in cerkovniki, ki so pripomočki SLS do »zmage«, ne bodo trpeli škode, pač pa prava trgovina in obrt.

Proti volitvam TOI je vložena dobro utemeljena pritožba in če je še kaj pravice na svetu, mora državna oblast razgrniti politično družbo, ki je bila slovenski trgovini in obrti kot legalno stanovsko zastopstvo usiljena s terorjem in volilnimi sleparijami.

Zaključek skrutinija

Ljubljana, 8. novembra. Volitve v obrtno zbornico, ki so se začele 23. oktobra pisмено s pošiljanjem volilnih glasovnic na volilni odbor zbornice TOI, so se končale z osebnim glasovanjem v nedeljo 30. oktobra. Volilni odbor je pričel s skrutinijem 1. t. m. in je vršil svoje delo do 5. t. m. Do tega dne je odpiral zunanje kuverte in ugotovil, da je volilo od 25.523 volilnih upravičencev 19.088. Od 5. t. m. do danes je komisija odpirala glasovnice in jih štela. Danes popoldne je volilni odbor po prešetju zadnjih glasovnic ugotovil, da odpade na listo g. Josipa Rebeke 7079 glasov, na listo g. Ivana Ogrina pa 11.508 glasov. Na podlagi proporcije je dobila lista g. Josipa Rebeke 6 mandator, lista g. Ivana Ogrina pa 10.

Izvoljeni so z liste stanovskih obrtniških organizacij:

- 1.) Gogala Ivan, čepičar, Jesenice-Sava;
- 2.) Rebek Josip, ključavničar, Ljubljana;
- 3.) Oset Andrej, gostilničar, Maribor;
- 4.) Volk Jakob, krojač, Šoštani;
- 5.) Kokol Josip, gostilničar, Orešje 58, Laibersberg;
- 6.) Kavčič Franc, gostilničar, Ljubljana.

Namestniki:

- 1.) Češarek Alojzij, ključavničar, Ribnica;
 - 2.) Krapeš Milko, urar, Ljubljana;
 - 3.) Berlić Josip, gostilničar, Ptuj;
 - 4.) Hmelina Dragotin, dimnikar, Slovenjgradec;
 - 5.) Golčer Jernej, sodar, Celje;
 - 6.) Iglič Franc, krojač, Ljubljana.
- S klerikalne liste so izvoljeni:
- 1.) Sukič Štefan, krojač, Murska Sobota;
 - 2.) Hohnjec Miloš, kipar, Celje;
 - 3.) Ogrin Ivan, stavbenik, Ljubljana;
 - 4.) Kralj Andrej, sodar, Sv. Lenart pri Brežicah;
 - 5.) Vrečar Ivan, mizar, Domžale;
 - 6.) Ložar Jernej, krojač, Ljubljana;
 - 7.) Zavodnik Fran, mizar, St. Vid;
 - 8.) Mesarič Matija, krojač, Maribor;
 - 9.) Hohnjec Franc, mesar, Maribor;
 - 10.) Kuder Peter, čevljar, Griže

Danes popoldne se je volilni odbor ponovno sestel in sestavljal zapisnik o izidu volitev. K zapisniku je predstavil liste stanovskih obrtniških organizacij g. Josip Rebek podal pisnem ugovor, ki ugotavlja med drugim:

»Stanovske obrtniške organizacije so v volilnem boju doživljale nezakonit in nepravilen postopek s strani volilne komisije in tudi zborničnega komisarijata, ki je na primer omogočil, da je gospod Ogrin za SLS dobil volilni imenik, dočim ga pred volitvami organizacijam ni hotel izročiti niti proti odškodnini 2000 Din. Komisariat je oviral tudi pogled volilnih imenikov po funkcionalnih organizacijah. Zabil je celo prepisovanje imenikov, kar znači, da je hotel z vsemi sredstvi onemogočiti volilno akcijo organizacijam.

Stanovske obrtniške organizacije vlagajo ugovor proti strankarsko sestavljeni volilni komisiji, v kateri organizacije nimajo niti enega svojega zastopnika, niti ni v njej pristaja kake druge politične stranke razen SLS. Volilna komisija je dosledno zavračala reklamacije, ki so jih vlagali volilci proti članom načelstev raznih združenj, ki tudi po interpretaciji ministra trgovine in industrije nimajo volilne pravice.

Rok za vlaganje kandidatnih list je bil prekratek. Volilna komisija je omogočila šele s 16. oktobrom končno sestavo kandidatnih list, s čimer je dopustila za vlaganje list le 48 ur časa.

V volilni imenik je vpisan g. Ivan Ogrin, opekarnar v Ljubljani, Grubarjevo nabrežje 8. Na kandidatni listi pa kandidira g. Ivan Ogrin, stavbenik. Takega volilca volilni imenik ne pozna. Dalje kandidira na listi g. Ivana Ogrina g. Matija Mesarič, krojač v Mariboru. Omenjeni je baje izvrševal krojaški obrt od leta 1920., a je po pozneje očitno odločil, ker je 28. oktobra 1925. zaprosil za izdajo obrtnega lista mestni magistrat v Mariboru, ki mu je obrtni list 27. novembra 1925. tudi res izdal. Matija Mesarič torej ni zadostil čl. 7. točka 2. volilne uredbe in je njegova kandidatura, oziroma izvolitev najmanj sporna, če ne neveljavna.

Ugotovljeni so nekateri slučaj, ko so se našle v uradnih ovotih, ki jih je volilni odbor pošiljal volilcem, tudi kandidatne liste z naslovem g. Ogrinom, kar je protizakonito.

SLS je vršila nad volilci skrajšen teror in nasilje; njeni agitatorji so grozili volilcem z bojkotom, češ da bo stranka budno pazila, kdo bo volil nasprotno listo.

Zaradi tega ugovarjajo stanovske obrtniške organizacije proti pravilnosti volitev.

Volilec, zaupnikom in prijateljem!

Volitve v Zbornico TOI so končane. Formalno je zmaga politična stranka nad stanovskim zavednim in organiziranim obrtništvom; zmaga je izumetničeni volilni red, zmaga je SLS s nasiljem in grožnjami. Kljub silnim oviram, s katerimi smo se morali boriti za čast in pravice svojega stanovskega pokreta, pa je naš uspeh zadovoljiv in časten. Dokaz nam je, da tvori pravo, organizirano obrtniško močno armado, ki ne mara kloniti pred pševanjem politične stranke.

Vam, tovariši zaupniki in prijatelji, v ime nujne potrebe zastopstva Vrhovnega obrtniškega sveta v Zbornici TOI, najlepša hvala za trud in poštenost!

Pripravljamo se za nove boje! Združimo se s podvojeno energijo, da dosežemo svoj cilj v korist vsega našega gospodarstva in da vrnemo Zbornico zastopnikom pravega obrtniškega in trgovskega združenja v svojih stanovskih organizacijah.

V Ljubljani, 8. novembra 1927.

ZA VRHOVNI OBRTNISKI SVET:

JOSIP REBEK,

poselovodni podpredsednik.

Volitve na ljubljanski univerzi

Že tretjič se bodo letos vršile volitve v Svet slušateljev ljubljanske univerze, to najvišjo našo akademsko organizacijo, ki reprezentira pripadnike vseh fakultet ljubljanske univerze in zastopa njihove interese. Zanimanje za volitve je med akademiki zelo veliko in univerza kaže te dni živahno sliko kakor drugače malokdaj.

Rezultat volitev je zanimiv tudi zato, ker pokaže medsebojno razmerje in moč posameznih skupin, ki se udeležujejo volitev v Svet. Volitve se namreč vrše po proporciji, tako da lahko vsaka skupina pokaže svojo moč. Kakor vedno nastopijo tudi letos katoliško oritentirani akademiki, ki so privzeli zopet za svojo kandidaturu označbo »Slovenska lista«. Njihova moč je znana že naprej, ker se ne spreminja dosti. Kader tvori teološka fakulteta, ki voli seveda kompaktno, in da sama preko 100 glasov.

Ekstremno levičarski študenti nastopijo zopet kot »Svobodni akademiki«. Njihove šanse so leto za letom manjše. Prvo leto so dobili 170 glasov, lani samo še nekaj čez 100 in bodo letos, kakor vse kaže, padli še bolj. Računati smejo samo na svoje najožje sornišnike, ker neorganizirano deljstvo ne bo šlo več z njimi.

Najmočnejšo skupino tvorijo tudi letos nacionalno in napredno oritentirani akademiki, katerih kader tvori »Jadrani« in ki nastopajo skupno z drugimi naprednimi akademskimi organizacijami pod imenom »Lista delovne omladine«. Za to listo bodo glasovali vsi res napredni in nacionalni akademiki in s tem zopet omogočili homogenost in delazmožnost akademске reprezentance. Ta skupina ni nikdar izrabljala v Svetu svoje večine, temveč je vedno delala v prospeh vseh akademikov, kar ji morajo priznati tudi njeni najhujši nasprotniki. Zato ni dvoma, da bo izšla tudi letos iz volilnega boja kot najmočnejša grupa.

Redno zasedanje spodnje zbornice

Interpelacija glede ameriškega kapitala v Abesiniji. — Položaj na Kitajskem se izboljšuje. — Odnosaji z Indijo

London, 8. novembra. (lo.) Danes popoldne se je sestala spodnja zbornica, ki je bila odgojena 27. julija. Na zunanega ministra Chamberlaina je bila stavljena interpelacija, ako je znano vladi, da je Abesinija podelila neki ameriški družbi koncesijo za eksploatacijo Modrega Nila, ki bi omogočila abesinski vladi, da popolnoma kontrolira vodne sile Sudana in Egipta. Chamberlain je odgovoril, da vlada ni še dosledaj prejela tozadevno oficijelnega obvestila in istokot ne o stališču abesinske vlade napram tej zadevi. Ako bi odgovarjale te vesti resnici, tedaj bi to pomenilo kršitev abesinsko-angleške pgoodbe iz leta 1902., s katero se obvezuje abesinska vlada, da ne bo ničesar gradila na Nilu brez predhodnega sporazuma z angleško vlado in Sudanom. Chamberlain je izrazil upanje, da ne bo abesinska vlada kršila pgoodbe. Egiptovska vlada se je stavila v kontakt z abesinsko vlado, da zavzame v vprašanju regulacijo Nila svoje stališče, ki je za Egipt naravnost življenjskega pomena. Chamberlain je dodal, da ne obstoja trenutno med Anglijo in Ameriko nikak spor, ker bi bilo napaka izjavljati konsekvence iz dejstev, ki še ne obstojajo.

Nato je poročal Chamberlain o političnem položaju na Kitajskem in podal pregled političnih dogodkov od julija 1927. dalje. Minister je omenil, da so politične razmere na Kitajskem še vedno zelo labile.

Razsodišče in razorožitev edino jamstvo za svetovni mir

Zanimiv odgovor Lloyd Georgea na Chamberlainove očitke

London, 8. novembra d. V Oldvych-klubu je Lloyd George imel govor, v katerem je odgovoril na zadnji Chamberlainov govor in izjavil, da bi pomenilo katastrofo za Evropo, ako bi Društvo narodov v kaki državi postalo predmet strankarskih bojev. Uspehe, ki jih je doslej doseglo Društvo narodov, je pripisati delstvu, da so pravila Društva narodov prešla v zakonodajo vseh evropskih držav, da je postalo Društvo narodov bistveno sestavni del evropske civilizacije in da je ves svet danes zvest Društvu narodov in njegovim idejam.

Lloyd George se je nato branil proti očitkom, ki jih je izrekel Chamberlain proti njegovi politiki v letih 1919 in 1922 in je izjavil: Zahtevam odkrito in iskreno diskusijo o celokupni angleški zunanji politiki, kajti nedejavanje politike zamolčevanja bi utegnilo postati usodopolno za svetovni mir. Bila je stara politika Foreign Officeja vse zavijati v temo. Ampak država je v voljni to delo razbila, ker je bog Foreign Officeja popeljal ljudstvo v močvirje krvi.

Napram Chamberlainovemu očitku, češ, da ne pozna mirovnih pgoodb, na katerih je sam sodeloval in da je vzbudil nade, ki se ne morejo izpolniti, je izjavil Lloyd George: Rekel sem, da razpolagajo zmagovalne države v sedanjem trenutku z okroglo 10 milijoni izvežanih mož, ki so bolje opremljeni za vojno kot so bile armade leta 1914.

Mednarodni dogovor glede svobodne trgovine

Podpisala tudi naša država. — Amerika se seveda ne strinja

Zeneva, 8. novembra. ds. Sinoči se je vršila sklepna seja konference za svobodno trgovino, ki je sprejela načrt konvencije za ukinitve uvoznih in izvoznih omejitev oziroma prepovedi. Debat se je zavlekla v pomne ure, zlasti zaradi intrinseznega stališča ameriškega delegata. Danes popoldne so nastopne države v tajništvu Društva narodov podpisale mednarodni dogovor glede odprave uvoznih in izvoznih prepovedi in omejitev s tozadevnim dodatnim protokolom in končnim aktom konference: Nem-

čija, Avstrija, Belgija, Velika Britanija, Bolgarija, Danska, Egipt, Finska, Francija, Anglija, Italija, Japonska, Luksemburg, Holandija, Rumunija, Siam, Svica in Češkoslovaška. Končni akt sta dalje podpisala Jugoslovija in zastopnik mednarodnih trgovinskih zbornic George Roche. Zastopnik Združenih držav Wilson je izjavil, da njegova vlada in kompetentni upravni uradi še niso imeli časa, da bi natančno preučili besedilo. Zaradi tega si Amerika pridržuje svoje končnoveljavno stališče.

Naše univerze

Beograd, 8. novembra. p. Glasom statistike prosvetnega ministrstva je vpisanih na naših univerzah skupno 11.120 slušateljev, ki jih poučuje 399 univerzitetnih profesorjev. Ljubljanska univerza ima na filozofski fakulteti 21 profesorjev in 232 slušateljev, na juridični 14 profesorjev in 301 slušatelj, na medicinski 2 profesorja in 64 slušatelj, na teološki 12 profesorjev in 97 slušatelj in na tehnični fakulteti 25 profesorjev in 467 slušatelj.

Avstrijski poslanik o trgovinskih pogajanjih

Beograd, 8. novembra. p. Avstrijski poslanik g. dr. Höffinger je dal našemu dopisniku glede trgovinskih pogajanj z Avstrijo sledečo izjavo: »Od svoje vlade sem sprejel poročilo, da prispe te dni v Beograd naša delegacija radi pogajanj za spremembo nekaterih določb obstoječe trgovinske pgoodbe med Trgovinsko pogodbo med Jugoslavijo in Avstrijo obstoja že od prej. Ker je avstrijska vlada povišala in spreminila nekatere carinske in tarifne postavke za uvoz, je sedaj prisiljena, da spravi to v sklad in soglasje s trgovinsko pogodbo z Jugoslavijo. Ta revizija trgovinske pgoodbe bo obsegala samo nekatere pozicije in prepirčan sem, da se bo to vprašanje rešilo brez velikih težkoč. Avstrijski delegaciji bo načeloval direktor zunanjeje ministrstva g. Schiller, znan strokovnjak na gospodarskem polju.«

Prehrana pasivnih pokrajin

Beograd, 8. novembra. p. Na jutrišnji seji Narodne skupščine bo podal poročilo odbor za pretes od opozicije vloženege nujnege predloga glede prehrane pasivnih krajev. Kakor se zadržuje, je finančno ekonomski komite na svoji današnji seji odklonil predlagane kredite za nabavo živil za te kraje. Definitivna odločitev o tem bo padla na jutrišnji seji ministrskega sveta. Vest, da namerava vlada zavrniti vse predloge, ki gredo za tem, da se olajša bedno stanje prebivalstva v teh pokrajinah, ki so tekom letošnjega leta mnogo trpele na vremenskih katastrofah in na suši, je izzvala v javnosti veliko ogorčenje.

Ameriško-francoski carinski spor

Pariz, 8. novembra. h. Poslaniški svetnik Witcheuse je ob 8.30 izročil noto svoje vlade.

Opozicijske demonstracije v Moskvi

Moskva, 8. novembra. h. Pri večeršnjih velikih počestnih demonstracijah so skupšale manjše skupine pristavev opozicije prirediti demonstracijo. Ko sta opozicijska voditelja Preobraženski in Smilida z balkona hotela Pariz vzklikala Trockemu, je druga skupina udrila na balkon ter razstala zastave z opozicijskimi gesli. Kojnjeniški oddelek je zaprl okolično hotela ter vstopaval red. Mnogiža je razstala slike Zinovjeva in Trockega, ki so jih nosili opozicijski demonstrantje. Trocki sam se ni udeležil demonstracij. V Leningradu pa sta prišla Zinovjev in Radek, ter sta skušala pridobiti simpatije množice za opozicijo. Zinovjev se je moral s svojimi pristasi umakniti.

Zanimivosti s komunističnega procesa v Budimpešti

Budimpešta, 8. novembra. d. Obravnava proti komunistom se bliža koncu. Včeraj so imeli obtoženci zaključno besedo. Glavni obtoženci Szanto je pri tej priliki izkusal imeti govor v proslavo sovjeto. Pri njegovih besedah so se vsi obtoženci demonstrativno dvignili s svojih sedežev, za kar jih je predsednik strogo ukoril. Szanto je nato povdarjal, da so tako državni pravdnik kakor branitelji nekatere sklepe komunistične internacionalne krivo razlagali. Če zahteva komunistična internacionala revizijo mirovnih pgoodb, ne želi s tem ustvariti nikake tretnete, ampak hoče le proti imperialističnim diktatom tudi v nasledstvenih državah izvesti revolucijo. Ko je Szanto nato ironiziral državnega pravdnika, mu je predsednik odtegnil besedo.

Francoski parlament

Pariz, 8. novembra. (pa-s) Zbornica je pričela danes z razpravo o proračunu za leto 1928.

Namesto Franklin-Bouillona je bil z 21 proti 9 glasovom izvoljen Paul Boncour za predsednika zunanjege odbora zbornice.

Senzacionalna aretacija

Dunaj, 8. novembra. h. Veliko senzacija je vzbudila aretacija dunajskega hišnega posestnika Josipa Blumensteina v Parizu, ki je osumljen, da je ponarejeval madžarske vrednostne papirje na škodo francoskega fiskusa. Josip Blumenstein je doma na Slovaškem ter si je po prvratu pridobil veliko premoženje, ki se ceni na 20 milijonov šilingov.

Naši kraji in ljudje

Stoletnica rojstva Andreja Praprotnika

Andrej Praprotnik, organizator slovenskega šolstva in učiteljstva, vzor pedagogov, pesnik in pisatelj, je bil rojen dne 9. novembra 1827 v Podbrezjem na Gorenjskem. Menda ga ni v Sloveniji rodu, ki bi

pravevalne komisije za ljudske in meščanske šole in ga leta 1883 predlagale za visoko odlikovanje (zlati zaslužni križec s krono). Posebno sta mu bila naklonjena deželni predsednik baron Winkler in deželni šolski nadzornik dr. Fr. vitez Močnik.

Pesnikovski in pisateljski je pričel Praprotnik v rani mladosti. Največ njegovih pesmi je nabožnih in domoljubnih, ki se še danes pejo povsod po Sloveniji. Že leta 1848. je začel priobčevati v Navratilovem »Vedežu« kratke povesti, basni in prilike, posebno pa »Izgleda pisem mladim šolarjem v vajo«. Iz teh »izgledov« je sestavil l. 1852. »Spisje za slovensko mladino«. Ta praktična knjižica je doživela leta 1887. že peto izdajo. Že poprej pa je bil Praprotnik sodrudič Bleiweisovih »Novic«, Slomškovič »Drobtinice«, Jeranove »Zgodnje Danice« in Cigaletove »Slovenije«. Kot učitelj v Kamni gorici je izdal leta 1850 prvo slovensko šolsko letno poročilo (»Prve slovenske poročila«).

Ko je začel pok. Andrej Einspieler leta 1852. izdajati v Celovcu list »Šolski Prijatelj«, ga je Praprotnik pozdravil z velikim veseljem ter mu takoj postal marljiv sodrudič in vezani in nevezani besedi. Istotako marljiv sodrudič je bil Janežičev »Slov Bčeli« in »Glasnik«.

Že leta 1849. je Praprotnik sprožil v »Novicah« misel o ustanovitvi učiteljskega lista, »da bi se učniki in vsi šolski prijeteli v lastnem časopisu bratovsko in prijazno pomogli, kaj in kako bi za našo slovensko mladino bolje bilo.« Ta goreča želja pa se je Praprotniku uresničila šele l. 1861., ko je z novim letom izšla prva številka »Učiteljskega Tovarša« Cilih 12 let je Praprotnik list urejal sam, a ne samo urejal, ampak večinoma vsako številko napredil s svojim rokopisom. Leta 1873. je izročil uredništvo tovarišu Mateju Močniku, ki mu je istotako letos potekla 100letnica rojstva, — a leta 1882. je Praprotnik zopet prevzel uredništvo ter ga vodil do svoje upokojitve l. 1890.

Nedosežna Praprotnikova delavnost se kaže posebno v tem, da je poleg šole in uredništva bil še aktivno delaven pri raznih narodnih, strokovnih in prosvetnih organizacijah. Bil je mnogoletni predsednik »Slovenskega učiteljskega društva«, odbornik »Društva v pomoč učiteljskim vdovam in sirotam«, odbornik »Narodne šole«, tajnik ljubljanske »Čitalnice« tajnik, oziroma ključar »Slov Matice« itd. Za »Slov Matico« je spisal knjigo »Dr. Lovro Toman«, za Mohorjevo družbo pa »Slovenski spisovniki«.

Leta 1856. je spisal »Slovenski abecednik« in »Slovensko-nemški abecednik«, leto pozneje »Prvo in drugo berilo za slovenske šole«, l. 1858. »Koledar slovenski«, l. 1861.—1864. »Darek slovenski mladosti« (3 zvezki), l. 1868. »Palček«, l. 1869. »Slovensko slovnico za pravnice«, l. 1871. »Učiteljski koledar«. Že l. 1856. je izdal svoje »Pesmi, cerkvene in druge« (II pomnožen natis je izdal Gabršček v Gorici l. 1896.), l. 1864. pa »Svete pesmi za šolsko mladost«.

To so kratki obrisi o življenju moža, ki mu je bilo geslo »Življenje ni praznik«, ki je skoraj polstoletja deloval za slovensko šolstvo in narodnost.

Umrli je Andrej Praprotnik dne 27. oktobra 1895. v Ljubljani. »Slovensko učiteljsko društvo« mu je postavilo pri Sv. Krištofu lep spomenik, ki je bil lani s pokojnikovimi zemskimi ostanki prepeljan k Sv. Križu, kjer počiva v skupnem grobu s svojima hčerškama učiteljicama Viktorijo in Ivanjo, por. Begovo. A. B.

Dr. Ladislav Polić

Zagreb, 8. novembra

Zvečer ob 18. je umrl univ. prof. in bivši narodni poslanec dr. Ladislav Polić. Pokojnik je bil eden najodličnejših juristov, specialist v državnem in ustavnem pravu, izborni predavatelj in avtor raznih državnih in ustavnih pravnih razprav. Bil je večkrat izvoljen za rektorja in dekana na zagrebski univerzi ter je med akademsko mladino užival neomejeno spoštovanje. Politično je po prevratu ostal precej časa neopredeljen, končno pa se je priključil hrvaškemu federalizmu in je bil na Radičevi listi izvoljen za narodnega poslanca.

Ko je prišlo po Radičevem preokretu do preloma, je dr. Ladislav Polić sledil svojim tovarišem dr. Bazali, dr. Trumbiću in dr. v federalistično skupino. V parlamentu se je odlikoval s pomembnimi ustavnimi in državnopravnimi govori, ki so razodevali prvostopnega strokovnjaka in resnega kritika. Zato so bili vsi njegovi govori vselej slušani s splošnim interesom. Tudi drugače se je dr. Polić odlikoval v raznih parlamentarnih odborih in se je zlasti oglašil k besedi, kadar je šlo za važne juridične probleme.

Pri zadnjih volitvah je ponovno kandidiral na listi hrvatskih federalistov, a ni dosegel mandata. Nedavno je bil reaktiviran kot vseučiliški profesor in je nadomestil znanega učenjaka dr. Kriškovića, ko je leta stopil v pokoj. Nenadno izgubo dr. Ladislava Polića bo posebno občutila zagrebska univerza, kjer si je dr. Polić znal s svojimi koncilijantnostjo, finim taktom in elegantnim nastopom, ki je izdajal pravega Evropejca, pridobiti vsesplošni ugled. Dobro so ga znali ceniti tudi slovenski juristi, ki so študirali na zagrebski univerzi, saj je bil napram njim posebno prijazen.

Dr. Ladislav Polić je bil rojen 20. oktobra 1874. v Karlovcu, študiral pa je v Zagrebu, Heidelbergu, na Dunaju in v Budimpešti.

Obmejni kolodvori v Sloveniji

Konferenca avstrijske in jugoslovenske delegacije v Mariboru.

Maribor, 8. novembra.

Danes se je pričela v Mariboru skupna konferenca zastopnikov avstrijskih zveznih in jugoslovenskih državnih železnic v svrhu dosege končnega sporazuma glede skupnih obmejnih kolodvorov v Mariboru, Dravogradu, na Jesenicah in v avstrijski Radgoni. Vseh delegatov je okrog 50, zastopane pa so železniške, carinske, poštne in policijske uprave obeh držav. Jugoslovenska delegacija je zastopana po tozadevnih uradnikih, ki so po večini vsi Slovenci. Delegatje so se sestali danes dopoldne v kazinski dvorani, kjer jih je v imenu jugoslovenske vlade pozdravil veliki župan mariborske oblasti doktor Schaubach v slovenskem in nemškem jeziku. V imenu mestne občine je gostom izrekel dobrodošlico mestni župan dr. Leskovar, za avstrijsko delegacijo pa se je zahvalil njen načelnik, ministerjalni svetnik Lubenik. V predsedstvo plenuma so bili izvoljeni veliki župan dr. Schaubach, ministerjalni svetnik Lubenik, šef generalne direkcije v Beogradu inž. Buharovski in župan dr. Leskovar, za zapisnikarje pa višji inšpektor Assler, višji revident Furlani iz Ljubljane in g. Jošt iz beograjske generalne direkcije.

Po sprejetju dnevnega reda je bila debata o razdelitvi dela v posameznih sekcijah. Najmočnejša in najvažnejša je železniška sekcija, razen tega pa so

bile izvoljene še posebne sekcije, in sicer za carinske, poštne, policijske in veterinarske zadeve. Sekcije so se konstituirale in zborovale popoldne v oblatnem dvorcu. Železniška sekcija se bo podala jutri dopoldne na lice mesta, da bo na samem kolodvoru ugotovila tehnične potrebe skupnega kolodvora. Danes so razpravljali predvsem o notranji službi v Mariboru in na Jesenicah. Ko bodo posamezne sekcije predelale svoje referate bo v plenumu skupna razprava, da spravijo vse zahteve v sklad. Razprave se vrše v nemškem jeziku.

Sleparska specijaliteti s tisočakom

Pustolovca, ki sta bila aretirana v Mariboru, sta sleparila tudi v Ljubljani.

Ljubljana, 8. novembra

V delikatesno trgovino Stacul v Selenburgovi ulici sta pred nekaj dnevi stopila dva moža, očitno tučca. Prvi je govoril nemški, drugi pa hrvaški. Nakupila sta razne malenkosti, nakar je nemško govoreči mož hotel plačati s tisočakom. Govoril je s blagajničarko Josipino na prav vsiljiv način, očitno v namenu, da jo zamoti. Ker pa se mu to ni posrečilo, je nemadoma posegel v žep ter plačal z drobižem.

Iz delikatesnega oddelka sta tučca stopila takoj v specerijski oddelk, kjer sta istotako ogledovala razne stvari. Slednjič sta kupila stekleničko Maggijevega pri-datka za juho. Kakor v delikatesnem oddelku, sta tudi tu plačevala s 1000 dinarskim bankovcem. Nemško govoreči tučec je na vse načine motil blagajničarko Pavlo, govoreč ji o najrazličnejših stvareh, sprašujoč jo o tem in onem. Slednjič je blagajničarka tučcu izplačala drobiž, nakar sta oba kar hitro izginila. Zvečer pri štetju pa je opeharjena blagajničarka opazila, da ji manjka cel tisočak in to ravno oni, s katerim ji je plačal zgovorni tučec. Blagajničarka se je spomnila značke B 37.

Tučca sta se klatila v Ljubljani bržkone več dni ter imata na vesti več sličnih sleparij.

Blagajničarka Pavla K. je sleparijo prijavila policiji šele danes in sicer pod vtisnimi noticami v »Jutru«, da sta bila v petek v Mariboru aretirana dva lopova, ki sta skušala tam goljufati prodajalce tako, kakor je bila osleparjena ona. V Mariboru pa se nista mogla dolgo skrivati. Razkrinkali so ju po slepariji v Meimlovi trgovini. Bosta to skoro gotovo ona lopova, ki sta goljufala tudi po Ljubljani, pa morda še kje drugod v Sloveniji.

Pride! Pride! Pride!

Ljubavne avarure

Leopoldine

Habsburške

KINO DVOR

Oglar je zavber fant...

Drzen vlom v Sv. Križu pri Litiji.

Litija, 8. novembra

Snoči so pripeljali v litijski sodne zapore 25letnega ogljarja Ivana Strnada, ki je vlomil v hišo trgovca Roberta Vidmarja na Gabrovki (Sv. Križ pri Litiji) in odnesel večjo vsoto denarja ter vso zalogo cigare in cigaret.

V noči od nedelje na ponedeljek so popivali pri g. Vidmarju ogljarji iz svetokriških gozdov. Ko je družba plačevala, je odprla gostilničarka miznico in položila v njo izkupilec. V miznici je bilo videti precejšnjo zalogo denarja. Pivci so kmalu odšli. Med potjo pa je Strnada zmanjkalo in ko so legli ogljarji v samotni koč na slamanjače, je ostalo Strnadovo ležišče prazno.

Strnad se je bil vrnil k gostilni in počakal, da so ugasnile luči, nakar je previdno razbil šipo ter okno skozi odprto odprl. Neslišno je zlezal v čumnat, odmaknili zapah in prišel do lokala, ki služi za trafik. Tu je pobral vso zalogo cigare in cigaret, do denarja pa ni mogel, ker je bila miznica zaklenjena.

Zvižek pa si je znal pomagati; naložil si je mizo na rame in se vrnil na prosto po isti poti, koder je bil prišel v hišo. S plenom na rami je odšel preko potočka in nji v

Samo še danes ob 4. pol 6., pol 8. in 9. uri

Harry Liedtke

v njegovem najboljšem filmu sežije 1927/28.

„POROČNA NOČ“

(SVADBENO GNEZDO)

Telefon 2730. Kino »DVOR«.

v bližnji gozdček. V varnem zatišju je razbil ključavnico in našel v miznici več tisočakov, stotakov, nad 30 »kovačev« ter celo skledo kovane denarja. Ostanke razbite mize je poskril in se z bogatim plenom vrnil med oglarje.

Pri Vidmarju so opazili vlom takoj zjutraj. Obvestili so orožnike, ki so na razmočeni nji opazili moške stopinje, vodeče v gozdček, kjer so našli ostanke razbite mize. Vloma so bili osumljeni oglarji. Ko je prišel orožnik g. Ritonja med nje, je Strnad odvrnil cigaro, kar je takoj zbudilo sum. Premerili so njegove čevlje s stopinjami na njivi in je vse »stimalo«. Ko pa je orožnik napovedal aretacijo, je pričel Strnad strašno robantati in zagotavljal svojo nedolžnost.

Danes dopoldne so predstavili Strnada litiskemu preiskovalnemu sodniku g. Trojtu, ki je pri zaslišanju spravil tatinskega ptička v protislovja, nakar je Strnad priznal svoj čin in označil tudi kraj, kamor je spravil vse nakradene vrednosti.

Ker je Strnad rodom iz Avstrije, nestalnega bivališča in preči nevarnost, da bi se mogel izogniti roki pravice, bo do končne obradbe na varnem za omreženimi okenci, kjer bo zapan zdihoval po svobodi v jesenskem gozdu in za idiličnim življenjem ob ogarski kopi.

Uvajanje modernega avtomobilskega prometa v Ljubljani

Resno započeta akcija slovenskih invalidov po zagrebškem zgledu.

Ljubljana, 8. novembra

Kakor doznavamo, so nedavno v Ljubljani zborovali slovenski vojni invalidi, drugi arji zagrebški »Stedovne i privredne zadruge hrvatskih invalida« ter sklenili otvoriti v Ljubljani poslovalno podružnico za vso Slovenijo. Obenem so sklenili uvesti v Ljubljani avtotaksije, kakor je to uvedla središnja zadruga v Zagrebu.

Kakor znano, je omenjena zadruga stavila v Zagrebu v promet 30 najmodernejših avtotaksijev, ki vzdržujejo promet na 18. avtobusnih progah. Z dobro izvršeno organizacijo, nizko tarifo in udobnimi avtomobili se je promet tako razvil, da bo zadruga v kratkem stavila v promet še 10 novih vozil.

Podružnica slovenskih vojnih invalidov je zaprosila ljubljanski mestni magistrat glede koncesije za ureditev in izvrševanje avtotaksnega prometa na področju ljubljanske mestne občine. Promet namerava vzdrževati z 20 avtomobili, toda začasno bi stavila v promet le 10 avtomobilov, ostale pa po izvršeni organizaciji in razvoju prometa. Dokler se ne zgradi primerna garaža, bi invalidi garajžirali v že obstoječih garažah pri Jugo-avtu, Žužku, Stupci itd. Svojo peticojo so invalidi utemeljili z naslednjimi zanimivimi navedbami:

Da svojim zadrugarjem invalidom v Sloveniji omogoči večjo aktivnost in zaslužek, se je ravnanje stroškov središnice v Zagrebu odločilo, da svoji poslovni podružnici v Ljubljani uredi sličen avtotaksní promet, kakor v Zagrebu. Akcija bo v korist le slovenskim vojnim invalidom-zadrugarjem, ker bo izključno v njihovih rokah. Z uvajanjem avtotaksnega prometa v Ljubljani po že preizkušeni organizaciji nameravajo invalidi nuditi ljubljanskemu občinstvu ceno, zanesljivo in moderno prometno sredstvo, ki se ga bodo lahko posluževali najširši sloji. Obenem bo promet na ljubljanskih ulicah dobil čisto drugo sliko. Vojni invalidi v Sloveniji se zavedajo, da jih more rešiti le lastno delo, ki bo rodilo nekaj zaslužka. Avtomobilski promet bo v gotovem pogledu tudi pripomogel k saniranju brezposelnosti. Za pričetek so predvidena naslednja službena mesta: 3 pisarniške moči, 1 predstojnik tehničnega oddelka, 1 blagajnik, 3 monterji, 15 soferjev, 3 snajžici avtomobilov in 2 vratarja, skupno 28 uslužbencev.

Kakor je videti iz navedenih utemeljitev, je započeta akcija slovenskih invalidov prav resna in tako se Ljubljani obeta popolnoma nov in široko zasnovan razvoj avtotaksnega prometa, čim bo ljubljanski magistrat rešil njihovo prošnjo.

Duhovito!

Popolnoma novo!

Pikantno!

Žena, ki ne reče „ne“

Življenje trikrat poročeno in dvakrat ločene moderne in do skrajnosti vihrave, mlade, bogate dedinje. — Poroka in zavratne premembe načina življenja. — Poročno potovanje v salonskem vozu z nepravim možem. Potovanje ljubosumnega moža v zrakoplovu. — Strečanje v hotelu. — Mož odhaja, ljubimec ostane. Obisk pri novem prijatelju. — Komedija z zarokami. — Zgradbe delavskih domov. — Lepa Inez zasleduje svojega prvega moža.

Krasni naravni posnetki: Pariz, Benetke, gondole, morje itd.

V glavni vlogi krasna

LEE PARRY

Gustav Fröhlich, Hans Alberts itd.

Premijera danes ob 4. pol 6., pol 8., 9. Elitni kino Matica - Tel. 2129

Čarobno!

Moderno!

Veselo!

Kulturni pregled

Ljubljanska drama.

Sreda, 9.: »Dva bregova«. D. Četrtak, 10.: »Vrt Edena«. Nastop gđ. Slav. Čevce. Izv. Petek, 11.: Zaprtlo. Sobota, 12.: ob 15.: »Ukročena trimoglavka«. Dijaska predstava pri zniž. cenah.

Ljubljanska opera

Sreda, 9.: Zaprtlo. Četrtak, 10.: »Hoffmannove pripovedke«. Gostuje g. Josip Križaj iz Zagreba. Debutira gđ. Popovičeva. Izven. Petek, 11.: »Bajadera«, opereta. Premijerski abonma. Sobota, 12.: »Zaljubljen v tri oranže«. B.

Mariborsko gledališče

Sreda, 9.: »Bajadera« A. Kuponi. Znižane cene. Četrtak, 10.: »Školjka«. D. Kuponi. Zadnji krat. Petek, 11.: »Rapalski večer« Jugoslovenske Maticе.

V četrtek in ne v sredo zvečer nastopi v ljubljanski drami v večji ulogi mlada slovenska igralka, Ljubljaničanka, gđ. Maša Slavčeva. Igrala bo ulogo Tili v komediji »Vrt Edena«. Predstava se vrši izven abonmaja.

Gosp. Josip Križaj v »Hoffmannovih pripovedkah«. Jutri, v četrtek, se vrši drugo gostovanje odličnega pevca gosp. Josipa Križaja, ki poje v Offenbachovi fantastični operi »Štiri basovske partije Lindorfa, Copelusa, Dapertuatta in Mirakla. Poleg njega nastopita še dve mladi slovenski pevki, in sicer debutira v ulogi Olimpije gđ. Popovičeva, ulogo Antonije pa poje gđ. Majdičeva, ki je dosegla v svojih prvih dveh nastopih na našem odru lep uspeh in simpatičen sprejem. Ostale uloge pojo: ga. Poličeva (Gioletta), ga. Medvedova in gđ. Španova ter gg. Banovec, Janko, Mohorič, Subelj in Rus. Predstava je izven in veljajo zanjo navadne operne cene.

Prva repriza lepo uspele igrane drame »Dva bregova«, bo danes, v sredo, dne 9. t. m. v ljubljanski drami za abonente reda D. Repertoar beograjskega in zagrebškega gledališča. Beograjska opera in drama ima ta teden sledeči spored: Pagnol: Jazz-band; Verdi: Rigoletto; Jerome: Fanny in njena obitelji; Stefanović: Smrt Uroša V.; Rossini: Sevilski brivci; Pirandello: Henrik IV.; Čajkovskij: Pikova dama. — V Zagrebu igrajo Juškičevičevo dramo »Sonjkinov glavni dobiček«, Mannersovo »Peg«, v operi pa bo v četrtek zvečer premijera znane Giordanove opere »Andre Chénier«.

Ljubljanska opera

G. Križaj kot gost v »Faustu«

Po dolgem presledku smo danes zvečer zopet videli in slišali na našem odru rojaka g. Križaja, basista zagrebške opere v vlogi Mefista. Da smo ga bili veseli, je bil dokaz živahen aplavz takoj, ko se je pokazal na oder. In ta aplavz se je stopnjeval od slike do slike na odprti sceni in pred zastorom. Že njegovi prvi toni so napolnili celo hišo; polni, zdravi, široki so in jedrnat ti njegovi toni, da jih je radost po-slušati. To je resničen bas junaškega formata.

Njegov Mefisto je za naš oder novost in najsluži v zgled in posneme. Imenitna je njegova pesem o zlatu, igralski sitajno podana scena zaklinjanja s križi. Zlasti to je treba poudariti. Tu se je pokazal g. Križaj vreden igr. Zaleskega. Kvartetu v vrtni sceni je dal krepak fundament, dvignil dvojni teret, pred tem izvrstno odpel serenado. Našteti bi moral od začetka do konca vse, zato: njegov Mefisto je vendar dvignil opero glasbeno tako, da je zasenčil balet, ki za enkrat ni bil glavna stvar. Kot do sedaj. In to je zelo mnogo. Poleg tega pa je oživil tudi g. Banovec, celo ga. Davidova je z njim pridobila, istotako se je lepo z njim zil g. Holodkov. Predstava je bila zelo animirana. Mesto gg. Medved-Skerlove je pela vloga Marte gđ. Španova popolnoma zadovoljivo. Zbor se je v drugi sliki nekaj krhal. Sicer pa smo bili spri-

čo drugega gosta s Faustom zadovoljni. Predstava je bila potom mikrofona prenesena v Zagreb. O g. Križaju, ki poje kot gost še v Hoffmannovih pripovedkah, pozneje več. —

Zagrebsko »Kolo«, je ponovilo oratorij »Život i spomen slavnih učitelja, svete bratce Cirila i Metodija, apostola slavenskih« tudi v Celju. Prireditev je bila, kakor nam sporoča naš celjski dopisnik, na žalost le srednje obiskana. Dirigent, solisti in ostali pevci so želi burno odobravanje. Ob koncu prvih dveh delov je prejel dirigent Kumar vence, z galerij pa se je vsul na pevce dež cvetja. Aplavz se kar ni hotel poleči.

Jugoslovenska glasba v Pragi. Prošli petek se je vršil v praškem Mozarteumu večer jugoslovenske komorne muzike, v nedeljo pa je bil koncert jugoslovenske simfonije glasbe. Za uvod v razumevanje jugoslovenske glasbe je predaval zagrebški skladatelj dr. Široka, ki je seznanil češko publiko z zgodovinskim pregledom jugoslovenske muzike. Oba večera sta pokazala, da je jugoslovenska glasba tesno spojena s Prago in z njeno glasbeno tradicijo. Nedeljski koncert češke filharmonije je dirigiral kapelnik ljubljanske opere Niko Stritof, katerega ocenjuje praški tisk kot dobrega in izkušenega strokovnjaka.

Vojnovine »Smrt majke Jugovičev« opera. V naši državi živiški ruski komponist V. A. Nelidov je napisal na besedilo Vojnovine tragedije »Smrt majke Jugovičev« opero v treh dejanjih.

Domače vesti

Vsem našim društvom!

Blizu se usodepolni 12. november, dan sedme obletnice nesrečnega rapalskega dneva. Naša narodna dolžnost in ljubezen do zatiranih naših bratov v Julijski Krajini nam vevata, da posvetimo ta dan njim, nad katerimi vladajo danes kruto nasilje tuja. Naša dolžnost je, da jih podpiramo v težki borbi za obstanek na rodni grudi. Pokazimo jim in celemu svetu, da nismo pozabili nanje, da je njihova bol tudi naša bol in da nočemo mirovati prej, dokler tudi njim ne zasije težko pričakovano solnce svobode.

Pozivamo vsa naša društva, da brez izjeme prirede v soboto ali nedeljo dne 12., oziroma 13. t. m. primerno prireditve v obliki zborovanja ali predavanja, na katerem orišite današnje bedno stanje naših nesrečnih bratov pod knuto Italije. Organizirajte vstopovsod tudi zbiranje denarnih prispevkov!

Natančnejša navodila dobe lahko društva pri Pokrajinskem odboru Jugoslov. Matice v Ljubljani.

Zveza kulturnih društev Ljubljana.

* **Proslava »Vstajenja Poljske«**. V petek 11. t. m. bo slavil poljski narod praznik osvoboditve in vstajenja poljske države. Zastojnica slovenskih društev v Zagrebu priredi ob tej priliki jutri v Tuškancu slavnost, na kateri bodo sodelovali člani »Poljskega kola«, ki bodo v poljskem jeziku odigrali nekoliko prizorov iz tragedije I. Slowackega »Kordyan«. Predsednik »Poljskega kola« dr. Andrić se bo v svojem govoru spominjal Slowackega, poljski konzul Grabigski pa bo v hrvaškem jeziku predaval o pomenu poljskega narodnega praznika Proslavo bo zaključil koncertni del večera.

* **Jadranska straža** in »Narodna odbrana«. Ob priliki splitskega kongresa »Jadranske straže« je bil storjen sklep, da »Narodna odbrana« in »Jadranska straža« odslej skupno delujeta za propagando našega Primorja. Že v bližnjih dneh se bo vršil skupen sestanek obeh nacionalno-kulturnih društev, na katerem se bo določil program bodočega vzajemnega delovanja.

* **Izplačilo »razlike«** uradnikom. Te dni se nadaljuje izplačevanje razlik na plače po novem uradniškem zakonu od 1. oktobra 1923 do 1. maja 1924 in sicer onim služiteljem, ki pri lanskem izplačevanju niso prišli na vrsto. Za izplačilo razlik zvanjnikom in uradnikom vseh kategorij letos ni kredita in se niti približno ne ve, kdaj bodo prišli na vrsto.

* **Dve novi publikaciji** v spomin rapalskega dne: »Za naše Primorje« izdala Jugoslovanska Matica v Ljubljani, cena 4 Din in »Bojne stranice na rapalski dan«, izdala Jugoslovanska Matica v Splitu, cena 10 Din. Sedem let je že minulo, odkar je naša država pod pritiskom takrat premočne oborožene sile Italije morala podpisati rapalsko pogodbo in izročiti 600.000 naših najboljših rojakov na milost in nemilost italijanskim oblastem. Da ne pozabijo tisti, ki jim čas briše iz spomina doživljeno ponižanje našega naroda, da bodo poučeni oni, ki jim brezskrbno poteka mladost v svobodni Jugoslaviji, v ta namen sta izdani pričujoči knjižici. Z živo besedo popisujeta, kako tepta s tisočletno kulturo bahajoča se Italija najmanjvrednejše človeške pravice naših bratov, kako jim poljka domove, kako jih vlačijo po ječah, kako krade materam duše njihovih otrok, kako preganja vse, kar jih je iz rodu »ščavov«. Knjižici se dobita pri Jugoslovanski Matici v Ljubljani in v knjigarnah, odnosno pri vseh podružnicah Jugoslovanske Matice v Sloveniji.

* **Smrt dveh duhovnikov**. V pondeljek je umrl v Višnji gori g. dr. Janez Ev. Mauring, župnik v poklju. Služboval je kot kaplan v Šmarju pri Ljubljani, v St. Vidu pri Stični, v Kranju in kot župnik na Igju. Po zgodnji upokojitvi je živel nekaj let v Ljubljani, imel je hišo v Slovinski ulici. Zadnje desetletje pa je živel v svojem domačem kraju v Višnji gori. Dosegel je starost 63 let. — V ljubljanskem Leonišču je v nedeljo zvečer po daljšem bolehanju umrl g. prof. Josip Kržišnik, ki je bil ob leta 1907. profesor zgodovine in zemljepisja na škofovskih zavodih v St. Vidu pri Ljubljani. Pokopani ga bodo danes ob 8. jutraj na šentvidskem pokopališču. R. i. p!

* **Jugoslovanski Touring-klub** bo imel svojo redno skupščino dne 6. decembra ob 18. v Beogradu. Obiljeven venec 3-ll. z obilnim dnevnim redom.

Uljudno naznanjam cenj. odjemalcem, da sem prešel svojo

TAPETNIŠKO DELAVNICO
z Rimske ceste št. 21
na Sv. Petra cesto št. 5, dvorišče,
v Ljubljani.

Pri tej priliki se še nadalje priporočam za izvršitev vseh v mojo stroko spadajočih del. P. n. odjemalce bom, kakor do sedaj, tudi v bodoče vselej najbolje in najtočneje posređel.

Z oddnim spoštovanjem
JOSIP SLUGA, tapetnik.

* **Dvojna mera**. Iz uradnih krogov smo prejeli: Pri raznih oddelkih upravne oblasti se vrše imenovanja gotovih uradnikov stopnjema po starosti brez vsake zamude časa, pri nekaterih oddelkih napredujejo celo mlajši uradniki preko starejših, a pri drugih oddelkih so imenovanja sploh zastala, ker gotovim gospodom (zaradi partije) to ni všeč, dasiravno je kredit na razpolago. Tako se množe primeri, da doseže v Zagrebu in Beogradu uradnik z desetimi in petdesetimi službenimi leti položaj, katerega uradnik v Sloveniji ne more doseči z dvajsetimi in celo ne s tridesetimi leti. Ako pa osebno delaš predstavke, dobiš čisto odgovor: »Sedaj je delegacija SLS na

vladi, obrnite se na enega teh poslanecev... Vprašamo: ali je pravično in umestno, da se delajo pri istem ministrstvu in raznih oddelkih velikega županstva take razlike ter da se zapostavljajo brez vsakega povišanja nekateri, ki so zaslužili napredovanje ravnotako kakor njihovi srečnejši tovariši? Ali je prav, da se tem zapostavljenim brez potrebe greni življenje in se jim tako ubija veselje do dela? Ali ni mogoče, da se popravi krivica z naknadnimi imenovanji, da se uvrstijo prizadeti po zakonu in starosti, ker zaradi kvalifikacije ni ovire in zaradi kredita ni zaprek? V imenu prizadetih prosimo vse o tem odločujoče faktore, da te krivice popravijo in pri imenovanjih ne uporabljajo dvojne mere. Istotako se je zgodilo pri računskem oddelku delegacije ministrstva financ, da so oni uradniki, ki so prišli pozneje v položaj terjatve po partiji 55 zaostalih in nezplačanih prejemkov, dobili te izplačane, dočim morajo oni, ki so bili prvi s tem neizplačilom obremenjeni, še naprej čakati, kajti ostali so nabrže pozabljeni. Og. poslance prosimo, da se zavamejo za imenovanja in izplačevanja po vrstnem redu.

* **Finančna direkcija in sodni stol** v Karlovcu. Sedež primorsko-krajske oblasti se nahaja v Karlovcu. Kakor doznajajo zagrebške »Novosti«, se bodo v kratkem tudi razni državni uradi in institucije preselile v Karlovec. Finančno ministrstvo je že odredilo, da se finančna direkcija iz Ogulina prenese v Karlovec, čim se tamkaj najdejo zanj primerni uradni prostori.

* **Gozdarske hišice** v državnih gozdovih. Da se prepreči eventualni požari v državnih gozdovih, je ministrstvo šum in rudnikov odredilo, da se prihodnje pomlad postavijo gozdarske hišice v vseh obsežnejših državnih gozdovih.

* **Žriva tuberkuloze** v Jugoslaviji. Po uradni statistiki umre v naši državi na leto okroglo 50.000 bolnikov za tuberkulozo. Po celokupnem številu umrlih odpada na tuberkulozo četrtina smrtnih slučajev.

* **Naše narodne noše** v Ameriki. Naši rojaki v Severni Ameriki so letošnjo jesen priredili v Vancouverju razstavo jugoslovanskih narodnih noš. O razstavi poroča tamkajšnji list »The Vancouver Daily Province«: »Na razstavi umetnin se nahaja lepa zbirka jugoslovanskih narodnih noš, ki je vse posetnike uprav presenetila. Tem narodnim nošam je bila zaradi njihove lepote prisojena častna diploma. Ker smo mi zelo oddaljeni od te stare civilizacije, moramo priznati, da je tamkaj kultura zelo obsežna, kar dokazujejo te lepe narodne noše. Naše žene bi ne imele toliko vztrajnosti in potrpljenja, da bi izdelovale take v resnici krasne ročne dela. Vsekakor pa moramo z zanimanjem spremljati razvoj jugoslovanskega naroda, ki si je v celoti ohranil narodno obležje svoje stare civilizacije.«

* **»Zdravje«**. Ravno kar je izšla dvojna številka zdravstveno-poučnega lista »Zdravje« za mesec oktober in november. Iz bogate vsebine omenjamo poučne članke »O dednosti duševnih bolezni«, »Želodčne bolezni«, »O mesec«, »Razkuževanje ali desinfekcija« in še več drugih. Zanimive so tudi rubrike: »Zdravstvena pomoč«, »Naša zdravstvena zakonodaja in Drobiži«. List izhaja enkrat mesečno ter stane za celo leto 30 dinarjev. Nobena rodina bi ne smela biti brez tega koristnega lista.

* **Prednaznanilo!** takoj po Buenos Airesih se bo vršil svetovni šahovski turnir v Ljubljani.

* **Krvava noč** v Varesu. Iz bosanskega Varesa poročajo o krvavi noči, kakršne tamkajšnje prebivalstvo ne pomin. Policijski stražnik Jakšić je ponoči naletel na Jozo Brkića, ki je bil pijan in je baje močno rogovilil. Stražnik je uporabil orožje in ustrelil razgrajca, ki je obležal na mestu mrtve. Stražnik je pri zaslišanju izjavil, da ga je Brkić napadel in ga hotel zadaviti. Uvedena je preiskava. V pondeljek jutraj so našli v Varesu kočijaža Hasiba Klasića mrtvega na ulici. Lobanja mu je bila prebita s trdim orodjem. Za storilec ni sledu.

* **Misteriozen konkurz** v Sarajevu. Nedavno je v Sarajevu prijavil konkurz tamkajšnji veletrgovec Dodo Finzi, ki je izkazal aktivna pr. 400.000 Din, pasiva pa 1 milijon 200.000 dinarjev. Sodni strokovnjaki, ki so knjige pregledali, pa so ugotovili, da je nepojasnilen primanjkljaj 400.000 D. Sodnišče je odredilo, da se Finzi stavi v preiskovalni zapor.

Najnovejša moda Poudre Mon Parfum Bour jois Paris.

* **Blazen poštni pripravnik** odpiral na poštni list. Na zagrebški glavni pošti so zaleteli poštnega pripravnika Franjo Jurečiča, ki je odpiral poštna pisma in jih pridrževal na svoji miznici. Bil je aretiran ter je priznal, da je res pridrževal pisma, a ne z namero, da jih ukrade, marveč samo zato, ker je silno radoveden. V njegovem stanovanju niso našli ničesar sumljivega. Mišni gospodar, pri katerem Jurečič stanuje je izjavil, da je omenjeni pripravnik notrično blazen in da je bil že v grški blaznici in tudi v Stenjevcu. Polcija je Jurečiča izročila sodišču s pripombo, da je mož precej zmeden.

* **Samomor člana vojaka**. V Sarajevu se je predčerašnjim ustrelil gojenec 7. divijske čete Dimitrije Vasić, rodom iz Pirota. Samomor je izvršil v svoji sobi. Njegovi tovariši pripovedujejo, da je v svojem civilnem poklicu imel sitnosti zaradi neke nepravilnosti in da ni hotel počakati rezultata proti njemu uvedene preiskave.

„Dinarski dan“

V nedeljo dne 13. novembra obhajamo po vsej državi spominski dan sedme obletnice nesrečnega rapalskega dne. Naša sveta dolžnost je, da se s posebno ljubeznijo ob tej priliki spominjamo naših bratov tam preko, nad katerimi dvaja s naravnost nedolžnega silo fašistični bič oficijelne Italije. Pod tem bičem so pretrpeli naši rojaki toliko in tako grozljivih zločinov, kakor jih ne pozna svetovna kulturna zgodovina.

Naša naloga je, da skrbimo za naše brate in sestre v Primorju in jih podpremo v borbi za ohranitev rodne grude in jezika. To storimo, ako podpremo delovanje Jugoslovanske Matice. V ta namen se vrši v nedeljo zbiralni dan. To akcijo podpirajo v Sloveniji vodstva vseh političnih strank, ki tem potom pozivajo svoje pristaje, da vsak po svojih močeh daruje skromen dar na korist naših tam preko.

* **Odmetnik Vlahović**, ki se je sam prijavil oblasti, je izpuščen na svobodo. Iz Cetinja poročajo, da se je odmetnik Radovan Vlahović, na čigar glavo je razpisanih 20.000 Din, te dni sam prijavil oblasti, a je bil takoj izpuščen na svobodo, ker proti njemu ni bila vložena nobena obtožba. Vlahović, ki je bil šest let član hajduške tolpe, je bil s tako blagim postopanjem zelo iznenaden.

* **Pod pečjo** zazidane dragocenosti. Iz Sarajeva poročajo: Veliko senzacijo je vzbudilo tukaj dejstvo, da so v ulici Hermelin slučajno odkrili nepričakovano zaklad: dragocenosti pokojne žene bivšega šerifatskega sodnika M. Uvežja, ki jih je pred svojo smrtjo s cementom zazidala pod pečjo. Sedaj je lastnik hiše postavil novo peč in pri tej priliki so našli skrite dragocenosti, ki predstavljajo vrednost 100.000 Din. Dragocenosti so pripadle pokojničnemu sinu Mohamedu Uvežju, finančnemu svetniku v Banjaluki.

* **Ponesrečen turist?** Iz Sarajeva poročajo: Pod Podveleško steno so turisti preteklo soboto našli grozno razmesarjeno truplo neznanega moškega. Pri njem niso našli nikakih dokumentov ter se njegova identiteta ni mogla ugotoviti. Tudi se ni moglo dognati, je-li gre za samomor ali nesrečo. Domneva se, da je to truplo kakoga turista, ki je v gorovju zablodil ter po nesreči našel smrt v Podveleških stenah.

* **Manutove kosti** pri izlizu Kolubare. Pri izlizu reke Kolubare so pri odkopavanju peska v precejšnji globini našli kosti, ki so jih strokovnjaki označili kot preostanke predzgodovinskega mamuta. Kost, ki so popolnem okamenjele; se izroče narodnemu muzeju v Beogradu.

* **Žrebani drž. razredne loterije** se večer zaradi Mitrovega praznika ni vršilo, pač pa se nadaljuje danes.

* **Pri motenju** prebave, želodčnih bolečinah, gorečici, slabosti, glavobolu, miglanju pred očmi, slabih živcih, pomankanju spanja, oslabelosti, nevolji do dela vam preskrbi prirodna grenčica »Franz-Josef« odprno telo in olajša odtek krvi. Poizkusite na vseučiliških klinikah, so dognali, da so alkoholisti, ki so trpeli na želodčnem kataru, s staro preizkušeno vodo »Franz-Josef« v kratkem dobili zopet slast do jedi. 68

ITO — zobna pasta najboljša!

Pride! Pride! Pride!

Ljubavne avanture

Leopoldine

Habsburške

INO DVOR

* **Baržun plašče** kemično čisti. Damske in moške obleke tudi samo laka Tovarna Jos. Reich.

* **Velika izbira** volnenih jopic, puloverjev vsakovrstnih bluz, perila, kravat, vozenin in nogavic, rokavic ter zimskega perila priporoca po izredno nizkih cenah Ignacij Žargl, Ljubljana, Sv. Petra cesta. 207

* **Dr. Vladimir Brezovnik** specialist za kirurgijo, se je preselil iz ulice Velikog Miloša 38 v ulico Velikog Miloša 17-I. v Beogradu. 1641

Iz Ljubljane

u— **Osebna vest**. Med dr. I. Höglar sin znanega ljubljanskega zdravnika dr. I. Höglerja, je imenovan za asistenta prof. dr. P. Kermavnerja na ginekološki kliniki na Dunaju.

u— **Novinarji**. Danes, sredo 10. novembra ob 14. v redakciji »Slovenskega Naroda« odobrova seja. Prosim polnoštevilne udeležbe. — Tajnik.

u— **Zahvala**. Ko odhajam iz Slovenije, se zahvaljujem vsem prijateljem našega abstinskega pokreta, vsem oblastem, vsem sodelavcem, predvsem pa vsem sestram in bratom, za vso obilno pomoč za časa mojega antialkoholnega in antinikotinskega delovanja med mladino v Sloveniji. Prosim, da me tudi v bodoče in še intenzivneje podpirajo v mojem širšem delokrogu v Zagrebu. Vsi v borbo za zdravje. — Dr. Fedor Mikšić.

u— **Osnovanje »Društva slušateljca na ljubljanski univerzi«**. Že dolgo časa se je opazila potreba osnovanja društva slušateljca na ljubljanski univerzi. Iznešeni so bili v tem smislu razni predlogi, ki pa dosedaj niso uspeli. Letos so se prilike izpremenile to zaradi tega, ker je na univerzi vpilnih mnogo več slušateljce kot minula leta in je pričakovati, da bo njihovo število vsako leto bolj naraslo. Na prošnjo beograjskega »Udruženja studentkinje in na poziv slušateljca naše univerze je SSU sklical večeraj pripravljani sestanek, ki je popolnoma

uspel. Predsednik SSU je otvoril sestanek ob dobri udeležbi, podal kratko poročilo o potrebi sličnega udruženja kot že obstoja na beograjski univerzi in o nalogah, ki bi jih naj društvo imelo. Po sprejetju poročila je bil izvoljen pripravljalni odbor sestojec iz slušateljce: Kozinove, Antičeve, Santlove, Šukljeve in Sončeve, ki naj vodi pripravljala dela za ustanovitev organizacije ter naj obenem takoj stopi v stike z beograjskim udruženjem studentkinje in v svrhu sodelovanja. Društvo slušateljce bo z resnim delom in pretresanjem najvažnejših vprašanj zbralo v svoji sredi vse slušateljce in s tem izpolnilo vrzel, ki so jo one same najbolj občutile.

u— **Slovensko zdravniško društvo** v Ljubljani vabi gg. zdravnike k predavanju gosp. dr. Fr. Debevca asistenta sanatorija »Golnik« ki se bo vršilo nočjo dne 9. novembra t. l. ob 6. zvečer v predavalnici Ženske bolnice. Tema: Patološki vpilni na topografijo organov prsnega koša. — Odbor.

26.

„Svoji k svojim“ pripoznati resno treba bo med brati. Geslo daje nam nasvete jej domače

Pekatele

(Dalie prih.)

u— **Francosko predavanje**. G. prof. George Blondel bo predaval v četrtek 10. novembra ob 10. dopoldne v veliki dvorani univerze o »Obnovi Francije po veliki vojni«.

u— **Društvo »Treznost«** ima svoj redni sestanek nočjo ob 18.30 na moškem učilišču. Dnevni red: 1.) Zgodovina protialkoholnega gibanja. Poroča br. Radol Horvat st. 2.) Slučajnosti. Vstop dovoljen vsakomur.

u— **Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«** Danes ob 19.15 uri vaja mešanega zbora. Ne zamudite! — Tajnik. 1645

u— **Drobna policijska kronika**. Od ponedeljka na torko so bili prijavljeni policijski naslednji primeri: 1. tatvina perila, 1. tatvina vrvi, 1. poskus samomora, 1. telesna poškodba, 1. nezgoda, 1. poškodba tuje lastnine, 2. prestopka kaljenja nožnega miru, 1. prestopka nedostojnega vedenja, 1. prestopka prekoračenja policijskega reda in 9. prestopkov cestnega policijskega reda. Aratacije so bile izvršene 4 in sicer: 3 zaradi izgrede na javnem prostoru in 1 zaradi vlačgarstva.

OBLAČILA

tvrdke J. Maček

LJUBLJANA, Aleksandrova 12
so najboljša in najcenejša.

u— **Pretep med fanti**. Prednočnim so prišli pokrokati v Ljubljano trije fantje iz zelenega Stajerja. Da bi si zažele »gledati« belo Ljubljano, so nalezli izvzveška, kj jih je vozil od gostilne do gostilne. Slednji so se ustavili v neki gostilni v Kolodvorski ulici, kjer je tiskar zahteval plačilo. Tu pa se fantje nikakor niso mogli zrediti. Nastal prepir, ki se je razvil v pretep. Vmes je udaril tudi izvošček. Posledica vsega so bile razbite šipe v oknih, zdrobljeni kozarci in precej razpraskani črvi. Mir je napravil šele stražnik, ki je prebude veseljake odpeljal počivat na deske v policijski zapor. S precejšnjim mačkom so se fantje po prestani kazni vrnili nazaj na zeleno Stajersko, trdno prepričani, da je tam pač več špasa, kakor v tej filistreski Ljubljani.

u— **Tramvaj zadel ob avto**. Inž. Fran Tavčar je v pondeljek okrog 12.30 šakal s svojim avtomobilom pred zaprtimi prečnicami na pasiranje tovornega vlaka. Nenadoma pa je pridrvel proti avtomobilu po splozkih tračnicah tramvajski voz, ki ga voznik ni mogel več ustaviti. Tramvajski voz je zadel ob avto s precejšnjo silo, ter mu priždel več poškodb. Skupna škoda ki jo trpi lastnik avtomobila, znaša okrog 300 Din.

u— **Male tatvine**. Sobo blajca Cirila Polajnara na Gasliški cesti št. 7. v Šiški je predčerašnjim ponoči obiskal »neznani« zmlavkar ter mu ukradel razno obleko. — Iz podstrešja bivše Predovičeve hiše na Ambroževem trgu je zanjaka v pondeljek 300 Din vredna vrta ter zavoj žicnikov v skupni vrednosti 325 Din. Tatu. nekega delavca, so detektivci že izsledili.

u— **Telesna poškodba**. Posestnica Neža Končan v Rožni dolini je prijavila policijski napad, ki ga je zagrešil nad njo neki Leon L. Med preprič v pondeljek zvečer je L. pograbil kos lesa in žensko z vso silo oplazil po glavi. Prizadejal ji je na obrazu krvavečo rano.

u— **Pogrešana služkinja**. Zasebnica Marija Rotova stanujoča v Wolfovi ulici 1, je prijavila policijski, da dne 6. t. m. neznanomak izginila njena 25 letna služkinja Ivanka Ambrož, dom iz Besnice. Ker se služkinja še ni povrnila, sluti Rotova, da si je morda končala življenje, ker je to misel opetovano izrazila. Ambroževa je mati nezakonskega otroka, ki ga je pa le s težavo vzdrževala. Izginula Ambroževa je srednje postave, okroglega obraza in postanevskih las. Oblečena je bila v rjavkasto krilo in volneno jopico.

u— **Splašen konj povzročil nesrečo**. Kuharica škocijanskega župnika, Alojzija Zupančič, se je peljala predčerašnjim popoldne v družbi svojega brata na enovprežnem vozu po Dolenjski cesti domov. Pred hišo št. 27 je brat opazil, da se je konj odpeljal pod vratom veržica, zato je skočil z voza, da veržico zopet spne. Pri tem pa se je konj nenadoma splašil in zdrljal proti Rudniku. Zupančičeva je hotela skočiti z voza. Razdiranja žival je pri tem s koptim udarila nesrečnico v desno nogo pod

kolenom s tako silo, da jo je zlomila. Zupančičeva so morali nato prepeljati z rešilnim vozom v bolnico. Konja je ustavil šele v Rudniku Josip Kasteljic ter ga izročil vozniku.

Ljubozon in rešitev

v sedmih nebesih!

u— **Večerni plesni tečaj** g. Jenka. Otvoritev danes v sredo 9. nov. ob 8. zvečer v levi spodnji dvorani hotela »Uniona«. Vabljeno vsi ljubitelji družabnega plesa, ker se nudi začetnikom kot spretnostim edina ugodna prilika pravilno in naltreje priučiti se vseh letošnjih plesov. Vse začetnike za Foxtrota in Tango bo poučeval g. Jenko od 8. do 9., nato sledi splošno vežbanje, ob 10. se pa vrši pouk **poslednje novitete Slow - Fox** in potem ples do 12. Obleka promenadna. 1642

u— **Kopališče Tabor** pristopno javnosti vsako sredo in soboto ob 8. do 19. ob nedeljah od 8. do 12. Vhod nasproti volašnice.

Iz Maribora

a— **George Blondel** v Mariboru. Danes ob 14.48 uri se pripelje iz Zagreba g. George Blondel, profesor pariske visoke šole za politične vede, strokovnjak za narodnogospodarska, posebno pa agrarna vprašanja. Prepotoval je že celo vrsto evropskih držav, da na licu mesta prouči gospodarski položaj teh dežel in mednarodne industrijske in trgovske zveze. Kot dober poznavalec ekonomskih razmer naših domovine je že ponovno z velikim uspehom predaval v Beogradu in Zagrebu. Prav rad se je odzval vabilu našega krožka, da pride predavati tudi v Maribor. Govoril bo nočjo ob 20. v Vesni, Aškerčeva ulica 6, o gospodarstvu povojne Evrope in posebno o vlogi, ki jo ima Francija pri ustvarjanju velike dobro urejene evropske gospodarske skupine in o medsebojni gospodarski odvisnosti posameznih držav. Ker so ta vprašanja velevažna za bodočnost naše mlade države, se nadeja odbor, da bo občinstvo pokazalo z obilnim obiskom zanimanje in razumevanje za to prireditve. Profesor Blondel bo predaval francoski, na prijateljskem sestanku po predavanju pa bodo pojasnila tudi v slovenskem in nemškem jeziku.

a— **Klerikalno gibanje**. SLS je čutila potrebo živahniješega gibanja svojih neštehtih organizacij pred volitvami. Snoči so imeli sestanek Starejšinskega kluba v kolodvorski restavraciji in Ljudskega odra na Koroski cesti. Danes se bo vršila v Alojzjevi cerkvi pridiga za akademike pod firmo akademike kongregacije, v četrtek imajo Krekov prosvetni večer v klerikalni banki z govorom prof. Dolenca iz Ljubljane, za torek 15. novembra pa je napovedan koncert v Stolni cerkvi. Končno se vrše v dvorani klerikalne banke vsak dan plesne vaje celo v večjih skupinah, čeprav je katoliška SLS oficijelno odločno proti plesu. Nadležje pripravljajo z vso mrzlico loterijo za zgradbo Salezijskega obrtniškega omladinškega doma v Mariboru. Pri Orlu pa je še čutili krizo, ki je prišla na zborovanju katoliške mladine pri Veliki Nedelji. Prosvetna zveza ima predavanja v klerikalni banki, prejšnji vodja profesor Prijatelj je zaradi konflikta z voditelji demisijsiral.

a— **Osnovne šole in učitelji v mariborski oblasti**. Po zadnji statistiki je v mariborski oblasti vseh osnovnih šol 373, učitelstva na teh šolah pa 1513. Število šolskih otrok se ni znano, ker statistiko o stanju otrok šole sestavljajo.

a— **Ljudska univerza** je pretekli petek priredila zelo zanimivo in za mlade matere važno predavanje o zdravstveni telovadbi dojenčkov. G. dr. Fran Marjanič je z zdravniškega stališča opisal potrebo in pomen negovanja in telovadbe dojenčkov, strokovni učitelj Lavrenčič, pa je na svoji sedem mesecev stari hčerki demonstriral praktične telovadne vaje. Vse številno občinstvo je imelo priliko občudovati neverjetno lepo uspevanje otroka, s katerim se je sistematično telovadilo že od drugega meseca starosti. — V pondeljek zvečer se je nadaljeval državopravni ciklus s predavanjem dr. Henrika Tume o moderni demokraciji in njenih socialnih pogojih. G. predavatelj je v svojem uvodnem predavanju na široko razvil zgodovinski razvoj demokracije v vseh tipih držav od staroegipčanske do francoske revolucije; v prihodnjem predavanju pa bo govoril o socialnih pogojih razvika države. Njegova zanimiva izvajanja, ki se v maršičem ne krijejo z našo oficijelno na izsledkih nemških učenjakov temelječo znanostjo, so pri poslušalcih našla simpatično priznanje.

a— **Popravljanje državne ceste**. Med železniškima postajama Sv. Lovrenc na P. Brezno-Ribnica. se vrši na treh mestih, kjer je predlanski Drava za delj časa cesto poplavila, poprava podravske državne ceste. Delo se vrši na stroški falske elektrarne, ker je nastala takratna poplava je zaradi zajezite vode pri falski elektrarni, kjer so se v zimski delavci ledene plošče.

a— **Kaznivna dejanja v mariborski oblasti**. Od meseca marca do septembra je bilo izvršenih v mariborski oblasti, izvenzemski Prekmurja in Medjimurja skupno 10.545 kaznivih dejanj. Od teh je bilo: žalitev kralja in članov kraljevega doma 5, žalitev in obrekovanje države 1, hudodelstev javnega nasilstva 8, umorov 7, ubojev 10, detomorov 4, spavljenj človeškega ploda 7, težkih telesnih poškodb 235, posilstev 37, ropov 2, požigov 45, tatvin 587, hudobnih poškodb tuje lastnine 25, ponarejanj denarja 3, ostalih zločinov 280, skupaj zločinov 1267. pregreškov 49, prestopkov 9191. Procentualno je bilo med temi kaznivimi dejanji hudodelstev 12,02%, pregreškov 0,43%, in prestopkov 87,16%.

a— **Doiravdan Golob aretiran**. Trgovski uradnik Helmut Golob, ki je v soboto dopoldne odnesel tvrdki Schmidt v Narodni banki dvignjenih 130.000 Din je bil večeraj aretiran v Wildonu. Imel je še 80.000 Din,

Čudovito Velika inventurna odprodaja!

20% popusta pri vsem manufakturnem blagu.

Oglejte si veliko zalogo in prepričajte se

JOS. SNOJ, Ljubljana, Prešernova ulica šte. 3.

poprej je namreč izplačal 40.000 Din delavcu Karlu Karnerju, ki je tudi zaposlen pri Schmidtu. Karner se je kar sam javil na policijski oddali 37.000 Din, za ostalih 3000 Din pa si je že nakupil obroke. Golob je prebil prvo noč v Gradcu, nato pa se je z avtomobilom odpeljal v Wildon, kjer je plačal šoferju za to vožnjo kar 8000 Din. Baš to je vzbudilo sum, in tako so ga graški detektivni kmaši izsledili in aretirali.

a— Surov nedeljski pretep. V noči od sobote na nedeljo so v Rozgari pri Hočah domači fantje napadli v gostilni Krajnerja 29 letnega pos. sina Ivana Malajnerja; obležal je z zlomljeno levo roko in veliko rano na desni roki.

a— Nezgoda pri kanalizaciji. V novem delu mesta že dolže tedne kopljejo po ulicah globoke struge za kanalizacijo. Delo vsled premalo zaposlenih delavcev zelo počasi napreduje; in želeli bi bilo, da se zaradi bližajočega slabega vremena pospeši, in to že zaradi večje nevarnosti za življenje zaposlenih delavcev, ki bodo delo v dežju ali snegu in v mrazu veliko težje opravljali. Sedaj je še lepo vreme, pa se je kljub temu včeraj težko poškodoval 22 letni delavec Komrad Čuš iz Sv. Urbana pri Ptuj; nanj se je sesul kanal in mu pri tem zlomil levo roko.

Iz Celja

e— Sestanek »Združene slovenske gospodarske stranke« za občinske volitve v okolici občine se bo vršil jutri v četrtek ob 20. v Sokolskem domu v Guberju. Za vse zaupnike je udeležba obvezna.

e— Ljudsko vseučilišče v Celju. V poslopiju deške meščanske šole je predaval v ponedeljek, dne 7. t. m. g. univ. profesor dr. Turčič iz Zagreba o aktualni temi: »Kulturna in politična kriza sodobne inteligence«. Predavanja se je udeležilo mnogo intelektualcev, pa tudi lepo število občinstva iz drugih slojev, tako, da je bila risalna dvorana polna. Predavatelj je obravnaval v prvem delu svojega predavanja zanimanje inteligence v naši državi. Izredno slabo materialno stanje in pa podcenjevanje dela intelektualcev se čuti vseh povodov. V drugem delu je govoril predavatelj o strankarskih tendencah med inteligenco samo, ki se je popolnoma oddalila pripravi ljudstvu ter nima z njim primernih kulturnih stikov. Obširneje je razpravljal nadalje o nalogi inteligence pri osvoboditvi od kulturne in politične krize. Za svojo globoko zasnovano predavanje je žel, da predavatelj burno odobravanje. Sličnih predavanj je želeli še več, ker bo s tem zanimanje za ljudsko vseučilišče le rastle.

e— Kvartet Zika v Celju. Svetovno znani kvartet Zika bo koncertiral v torek dne 16. t. m. v dvorani Celjskega doma. Zikovi ci so se vrnili ravno kar s svoje turnee iz Amerike. Pričakujemo, da stare znanke celjsko občinstvo primerno počasti z mnogobrojnim obiskom. Predprodaja vstopnic je v trgovini Goričar & Leskovšek.

e— Celjsko gledališče ponovi Raupachovo igrano »Mlinar in njegova hči« kot ljudsko predstavo v nedeljo popoldne ob pol 16. Cene vsem prostoru so znižane za 25%.

e— Hudobna poškodba. Neznani storilci so razbili na oknu garaže avtomobilnice g. Stefana Haselbacha na Ljubljanski cesti osem šip. Okno se nahaja na zadnji strani in so morali zlikovci metati kamenje v okno preko potoka Sušnice. Sumi se, da so to storili iz maščevalnosti.

e— Vlom v stanovanje. V vrvarski ulici je nekdo vlomil v stanovanje Ane Wolfarmove. Strl je ključavnico in poškodoval vrata. Razmetal je po stanovanju vse navskrzi. Ker ni nikogar našel, kar bi se izplačalo vzeti s seboj, se je spravil nad sirovo maslo in mleko. Iz ostankov je bilo videti, da je oboje na mestu povzli. Bil je pač lačen. Stanovalka ima kakih 150 Din škode.

Iz Kranja

e— Preokret v vremenu. Lepih, solčnih jesenskih dni je danes konec. Nastopilo je v dolini deževno, dolgočasno vreme, medtem ko v planinah sneži.

e— Izvolitev županov in občinskih predstavnikov. Preteklo nedeljo so se vršile v občini Veleosno, Voglje, Naklo, Smlednik in Sv. Katarina nad Trzinom volitve županov in občinskih svetovalec. V Vogljem je bil ponovno izvoljen posestnik g. Franc Molj za župana, Ciril Globočnik in Miha Rozman za občinske svetovalce, vsi z napredno gospodarske liste. V Veleosnem je bil izvoljen z glasovi šušterčijanske in napredno gospodarske liste za župana ponovno g. Janez Jerob, v občinskem starejšinstvu je tudi g. Franc Ribnikar z gospodar-

ske napredne liste. V obeh občinah so klerikali v manjšini. V Naklem je ostal župan gostilničar in mesar g. Janez Marinšek. Sv. Katarina nad Trzinom je dobila novega župana v osebi Janeza Megliča.

e— Proslava rapalske obletnice v Kranju. Tukašnja podružnica Jugoslovanske Matice namenava slovesno proslaviti sedmo obletnico rapalske pogodbe. V slučaju lepega vremena bo ob 9. dopoldne pred mestno hišo na Glavnem trgu spominsko zborovanje, ob slabem vremenu pa v vestibulu Narodnega doma. Ves dan se bodo prodajale cvetice v prid sklada Jugoslovanske Matice. K proslavi je odbor povabil vsa narodna in kulturna društva v Kranju in okolici, da bo manifestacija čim večja in odločnejša!

e— Gostilničarska zadruga za kranjski okraj je imela svoj 16. redni občni zbor, na katerem je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Jernej Ručigaj, Kranj; podpredsednik L. Gašperlin, Senčur; tajnik Rici Mayr, Kranj; odborniki: Fr. Brulc, Fr. Vozelj, Kranj, A. Križnar, Strazišče, J. Jenko, Cerklje, Fr. Juvan, Olševsek, Fr. Oblak, Zepog, I. Papler, Besnica, J. Pravat, Prebačovo, Rozman, Britof, M. Volkavrh, Predvor; namestniki: Iv. Grajcar, F. Sušteršič, Primskovo, F. Korič, Čirče, F. Kristanc, Senčur in Ciril Mayr, Kranj; revizorja: F. Kuralt, Predoslje in Joško Lackner, Kokrica.

V sedmih nebesih za časa svetovne vojne!

Iz Ptuj

e— S sejo gerentskega sveta. Preteklo soboto se je vršila druga seja gerentskega sveta. Predsedem je sovet sklenil, da nastavi za mestnega knjigovodjo osebo, ki jo je izbral že mestni svet na svoji zadnji seji. Nato je sovet razpravljal o prodaji zemljišča za sejmšišče za ustanovitev tiskalne po nekem podjetju. Sklenjeno je bilo, da se zemljišče kolikor mogoče poceni proda, ker je treba dotok industrije v Ptuj vsestransko podpirati. Podjetje bo kupilo ca. 40.000 m² stavbišča in bo zaposlilo okoli 200 ljudi. Mesto bo odprodalo potreben prostor pod pogojem, da se bo podjetje zares ustanovilo v določenem roku, ki ga bosta obe stranki, mestna občina in podjetje, skupno ugotovili in da se bo zidalo na omenjenem prostoru; sicer ima preiti lastninska pravica zopet v korist mestne občine. Pri tej priliki je sovetnik M. Breščič predlagal, da bi bilo potreba, zvezati okrajno cesto Ormož-Ptuj z okrajno cesto, ki pelje za postajo proti Dornovi. Končno je omenil gerent, da je okrajno sidišče že rešilo večina vse vlozene reklamacije za volitve, da pa so vključbu temu zakoniti prizivni in drugi rok prekratki, radi česar bo predlagal politični oblasti, naj bodo že razpisane volitve v mestno zastopstvo namesto 4. šele 18. decembra; sovet je gerentov predlog odobril.

e— Nenadna smrt. V nedeljo 6. t. m. je na porodu nenadoma umrla v starosti 33 let goska Bartulović, roj. Pušenjak, gostilničarka v Vseh svetnikov ulici. Porodena je bila komaj eno leto. Pokojnica, doma iz ljutomerske okolice, je bila vsestranska priljubljenka. S potirnim soprogom sočustvojejo mnogi znanci in prijatelji. Zanimivo je, da so v teku poslednjega tedna že tri gospe darovale življenje na oltar materinstva. Pred več dnevi so pokopali gospe Megličarjevo, roj. Senekovič iz Hajdine, v nedeljo pa nekdo gospo iz Zavrča, Rojenčič so pa bale ostali živi.

e— Odlikovana haloška vina. Tukašnji vinogradnik g. Fran Osterberger je prejel za svoja vina razstavljen na vinski razstavi ljubljanskega velesejma zlato kolajno. G. Osterberger, ki je sam vzoren vinogradnik, deluje že dolgo vrsto let z vso verno za povzdiglo te za ptujski okraj prevažne gospodarske panoge. Njegovo uspešno delo se kaže vstopovod in je doseglo svojo kulminacijo s tem častnim odlikovanjem. Čestitamo!

Iz Trbovelj

e— Službena pragmatika za občinske uslužbence je bila sprejeta na zadnji plenarji seji občinskega zastopa. S tem je ugodeno dolgoletni želji občinskih uslužbencev. Z njo jim je podana neka pravna sigurnost, da ne bodo več odvisni od slučajnih političnih izprememb. Pragmatiko mora sedaj potrditi še višja oblast. V prid občinskih uslužbencev je, da bi se to pravčasno zgodilo, da bo mogla pragmatika stopiti v veljavo že z novim letom.

e— Krajevni odbor UVI Trbovlje ponovno izvoljen, da ni niti v najmanjši zvezi s konzorcijem, ki je zasnoval efektivno terijo v Trbovljah na konto valilnega invalidov. Ta akcija za zgradbo invalidskega doma se je ustanovila brez vodnosti UVI. Zato pa krajevni odbor UVI Trbovlje ponovno povdarja, da nima nikakih vezi s konzorcijem. — Odbor.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, 8. novembra 1927.

Višina barometra 808,8 m.

Kraj	Cas	Barom.	Temper.	Relativna vlaga	Smot. vetra	Učelno	Padavine
(provanj.)					tr. brzina v metrib	Učelno	Vrsta
Ljubljana		57,1	15,0	71	SW 4	10	dež
Maribor		756,8	14,0	94	SE 5	5	
Zagreb		755,4	15,0	84	W 6	10	
Beograd		761,3	17,0	55	SE 6	6	
Sarajevo		762,4	16,0	56	SE 6	9	
Skoplje		764,6	11,0	86	mirno	2	
Dubrovnik		750,1	19,0	84	mirno	2	
Split		761,9	17,0	85	SE 6	9	
Praha		754,9	6,0	—	W 2	5	dež

Solnce vzhaja ob 6,47, zahaja ob 16,40, luna vzhaja ob 16,28, zahaja ob 5,21.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 16,4 C, najnižja 13,3 C.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Milo jesensko vreme bo najbrže trajalo dalje; v južni Alpaih od časa do časa dež.

Tržaška vremenska napoved za sredo: Lahni vetrovi z morske strani, nebo oblačno, dež; temperatura od 12 do 18 stopinj. Morje razburkano.

Iz Metlike

m— Nepotreben strah. V četrtek je časopisna vest o potopitvi italijanskega parnika »Principessa Mafalda« razburila starše in sorodnike mladencev, ki so pred desetimi dnevi odpotovali v Argentino. Parnik se je potopil ob obali Brazilije 26. t. m., a torej je izključeno, da so na tem parniku bili naši mladenci.

m— Sensacija dneva. Minuli četrtek zvečer je vse mesto drvelo skupaj, ko so na vozu pripeljali osumljeno Marijo Lašćovo, udeleženko pri vromu v trgovino g. Ivana Malešića. Dva orožnika sta jo odvedla v stanovanje, da v njeni navzočnosti izvršita hišno preiskavo. Po končani preiskavi se je orožnikom uprla, da bi šla peš nazaj v zapor, na kar so bili primorani prepehtati jo z vozom v sodniški zapor.

m— Otvoritev gledališke sezone. Naši diletantje so otvorili letošnjo gledališko sezono s šaloigro »Vlaks v škripih« v nedeljo 6. novembra v režiji g. Zdravka Novaka.

Iz Litije

i— Oj ti cigani! Berčonove v gozdu Reka so obiskali cigani s poglavarjem Levakovičem. Slučajno je bila doma samo 14letna hčerka, ki je izročila cigankam več kilogramov svinjskega mesa, kar so trdile, da so prišle po meso po materinem naročilu. Prevara pa je bila kmalu odkrita in Levakoviča so prijeli orožniki. Izkazalo pa se je, da je Levakovič nedolžen ter da sta meso odnesli ciganki Ivanka in Anka, črnolasi in zgornji lepotici. Orožniki ju zasledujejo.

Iz Zagorja

z— Delovanje Električne zadruge v Kotredu. V petek se je vršila kolavdacija električnega omrežja v Kotredu. Vsa čast Električni zadruzi v Kotredu, ki se ni ustrašila velikih stroškov ter je preskrbelo prebivalstvo s cenanim električnim tokom. Sedaj je vrsta na občini Aržiš; če se še ti odrežejo, bomo imeli razsvetlavo od Kotredu do Izlakov.

Šah

Zopet remis

Buenos Aires, 8. novembra. (be.) 25. partija, ki je bila včeraj prekinjena, je končala remis. Stanje 4 : 2 za Aljehima, 19 partij remis.

Sport

Objava JZSS.

(Iz seje uprav. odbora z dne 28. X. 1927.)

Zivahne priprave za bodočo zimsko sportno sezono se vrše že po vsej državi. V Bohinju se namerava zgraditi smuška skakalnica in popraviti sankistiško. Skakalnica v Kranjski gori se popravi, smuška skakalnica se namerava zgraditi tudi v Ljubli. Na prošnjo SK Maribora za mesto v upr. odboru JZSS se sponoča, da zastopa mariborsko oblast savezni odbornik dr. Orožen. V Mariboru priredi v mesecu januarju 1928 SPD. in SK Maribor smuške in sankaske tekme. Termin se določijo in nato objavo.

TK Skala izda letošnjo sezono seznam vseh smuških tur v Sloveniji, fotoodsek napravi propagandni smuškoalpinski film, smuški odesk pa priredi smuške tečaje in smuško tekmo. SK Slavija (Sarajevo) priredi v bodoči sezoni smuško in sankaske tekmo in če bo ugodno vreme tudi drsalno tekmo.

Deutscher Skiverband vabi savez na smuško tekmo v Feldberg in Schwarzwald, francoska smuška federacija pa na smuško tekmo v Chamoniuz.

Za SK Ilirijo se verificira Tinta Vladimir. Savez priredi v vseh prostorih takoj Union dne 5. I. 1928. veliko smuško reduto »V snežnem vrtnu« v korist saveznega olimpijskega fonda. Savezni trener Torleif Hansen prispe približno 20. 11. 1927. ter bo treniral pri nas do 1. III. 1928. olimpijsko vrsto do olimpijade, potem pa ostale smučarje. Vendar se mora pripomniti, da bodo pripuščeni k treningu pod strokovnim vodstvom trenerja Hansena le verificirani smučarji. Izbrana tekma za olimpijske igre se vrši dne 29. I. 1928., istočasno kot se vrši tekma za državno prvenstvo v Bohinju na ca. 30 km dolgi progi. Vsi v savezu vključeni klubi naj javijo savezu do 15. XI. 1927. termine svojih tekem. Tajnik II.

Stanje prvenstva v mariborskem okrožju. Jeonske prvenstvene tekme se bližajo koncu, od katerega nas ločijo samo tri prvenstvene nedelje. Maribor je zasedel prvo mesto, odigrati pa ima še tekmo s SK Ptujem in s Svobodo. Na drugem mestu je SK Ptuj, ki pa bo po tekmi z Rapidom postignjen na tretje mesto, katero si je z zmago nad Zelemčarjem zaslužal. Tretje mesto je zasedel Rapid, četrto Svoboda, peto Zelemčar in zadnje Merkur. Z dosežanimi izdaji so fiksirana vsa mesta, prihodno nedeljo se bo odločilo komu pripade četrto, oziroma peto mesto, za katero tekmuje Svoboda in Zelemčar.

Izredna glavna skupščina JHS. Kakor poročajo »Novosti«, zahteva beograjski hasen podsavez, naj se takoj skliče izredna glavna skupščina JHS. Kakor znano, je savez odredil, da se vrši finale tekme za državno prvenstvo v hazeni med prvakoma ljubljanskega in zagrebskega podsaveza, beograjski podsavez pa da za letos ne tekmuje, ker je bil prepozno prijavljen savezu.

Službeno iz LNP. Seja poslovnega odbora se vrši danes, v sredo ob 20. v posebni sobi kavarnе »Evropa«. Na sejo se vabi igr. Gärtner kot kapetan rezervnega moštva SK Jadran. — Tajnik II.

ASK Primorje, nogom. sekcija. Danes, v sredo, ob 20.30 seja sekcijekega odbora v klubski sobi. Radi važnosti dnevnega reda se naprošajo gl. odborniki, da se seje udeležijo. — Radi bližnjih tekem se pozivajo igralci I. moštva in rezerve, da se udeležijo današnjega treninga ob 16. dalje. — Načelnik.

SK Slovan, nogom. sekcija. V četrtek, 10. t. m. sešestek vseh članov nogometne sekcije točno ob 20. uri. Sestanek je strogo obvezen za vse igrače, zlasti za one od I. moštva. Obenem opozarjam na točnost, ker se nato vrši odbojna seja. — Načelnik.

Gospodarstvo

Preseljevanje podjetij v Beograd

Ze ponovno smo opozorili na dejstvo, da neenakost v davčni obremenitvi sili industrijska podjetja, denarne zavode in veletrgovine, da prenesejo svoj sedež v Beograd. Iz istih razlogov se nova podjetja in zastopstva velikih inozemskih tvrdk ter koncernov po večini ustanavljajo v Beogradu. Poleg neenakosti v davčni obremenitvi je pri tem upoštevati tudi dejstvo, da Poštna hranilnica, Narodna banka, Državna hipotekarna banka v svoji kreditni politiki mačehovski postopajo z gospodarskimi centri v prečasnih pokrajinah. V zadnjem času se ponovno opaža, da se delajo težkoče pri dajanju koncesij za ustanovitve delniških družb, ako se podjetje ne snuje s sedežem v Beogradu. Glavni moment, ki sili prečasnica podjetja, da prenašajo svoje sedeže v Beograd, pa je dejstvo, da plačajo v splošnem delniške družbe v Beogradu le polovico toliko davka kakor izven Srbije. Da se torej znižajo davki za polovico, je dovolj, če je n. pr. pri denarnih zavodih centrala protokolirana v Beogradu.

V zagrebških gospodarskih krogih se zadnje dni mnogo komentira vest, da namerava dunajski Bankverein svoji dve podružnici v Zagrebu in Beogradu spremeniti v samostojen zavod s centralo v Beogradu in da se pripravila fuzija neke stare renomirane zagrebske velebanke s svojo afilijacijo v Beogradu in da naj bi bila centrala te fuzijonirane banke v Beogradu. V obeh primerih bi se posli zaenkrat še vedno vodili iz Zagreba.

Dosedaj je bil Zagreb center našega denarstva. Ima 5—6 velebank, dočim igrajo v Beogradu domači bančni zavodi le podrejen ulogo ter je glavno poslovanje koncentrirano pri podružnicah zagrebških in inozemskih bank. Polagoma pa se bodo zaradi neenakosti davčne obremenitve posamezne zagrebske banke preselile v Beograd. Če se v doglednem času ne bo izvršilo izenačenje davkov, bo Zagreb kot gospodarski center naše države utrpel veliko škodo. Razmere v naši državi so slične razmeram v Italiji. Dočim pa se v Italiji Rim zadovoljuje, da igra ulogo političnega centra države in prepušča Milanu vodstvo v gospodarskih zadevah, si hoče v naši državi Beograd zavojati tudi ulogo gospodarskega centra. Da ta tendenca vzemirja Zagrebčane in Hrvate sploh, je razumljivo.

— Odpiranje in zapiranje trgovin v Ljubljani. Ker namerava veliki župan po naročilu ministra za socialno politiko dr. Gosarja potom naredbe urediti zapiranje in odpiranje trgovin v Ljubljani na podlagi osemurnega delovnega časa, se je včeraj v stranki dvorani hotel »Union« vršil sestanek ljubljanskih trgovcev, katerega je sklical Gremij trgovcev v Ljubljani. Natelnik gremija gosp. Gregorc je temeljito objasnili dejanski položaj, nakar so bile v imenu posameznih strok predčitate tozadevne izjave. Ljubljanski trgovci se odločno branijo skrajšanja delovnega časa v svojih obratih, in to v interesu lastnega obstanka kakor tudi v interesu konsumentov. Vsi so naziranjla, da je treba to vprašanje urediti za vso državo, kar zahteva tudi zakon o zaščiti delavcev. Poleg tega se opirajo na § 6. zakona o zaščiti delavcev, ki omejuje delovni čas v trgovinskih obratih na 8—10 ur. Soglasno je bilo sklenjeno, naj gremij sporoči mestnemu magistratu in Zbornici za trgovino, obrt in industrijo, da ljubljanski trgovci amatraro vsako skrajšanje delovnega časa na podlagi osemurnega delavnika za nesprejemljivo, ker je poleg drugih ozirrov treba upoštevati tudi interese konsumentov. Za Ljubljano in okoliš ljubljanske policije predlagajo, da se trgovine ne smejo odpirati pred 7. uro in ne zapirati po 19. uri. Vse ostalo se naj prepusti posameznim strokam, odnosno posameznim trgovcem, da si v okviru 8—10urnega delovnega časa uredijo obratovanje.

— Vprašanje guvernerja Narodne banke še ni rešeno. Podpredsedstvo g. Ljube Srečkoviča se je v ponedeljek vršila seja glavnega upravnega odbora Narodne banke, kateri so prisostvovali vsi člani iz Beograda in notranjosti države. Po pretresu tekočih vprašanj je komisija, ki ima nalogo, da prouči vprašanje guvernerja, predložila glavnemu odboru poročilo o svojem delovanju. V ta odbor so bili svoločeni delegirani Vojislav Sola, Radoljčević, Bajloni in Dundjerski. Ker še ni uspelo povoljno rešiti to vprašanje, je bila odbor ponovno poverjena naloga, da nadaljuje svoje delo. Razpravljalo se je tudi o zaščiti vlagateljev v zvezi z vlogami naših emigrantov in o gradbi tiskarne za tiskanje bankovcev. — Vprašanje guvernerja Narodne banke, ki se po krivdi vlade vleče že skoro eno leto, je vzbudilo pozornost tudi v inozemskih finančnih krogih. V zvezi s tem je zanimiva tozadevna izjava predsednika Anglo - International Bank Ltd. (London) in bivšega ruskega finančnega ministra Petra Barka, ki jo je podal ob priliki obiska v Beogradu. Gospod Bark je namreč izjavil, da bi bilo zelo koristno za našo državo, če bi se v svrhu zakonske stabilizacije dinarja podvzeli koraki, ki bi dali ugotovljeni vrednosti dinarja sankcijo in bi ustvarili neodvisno Narodno banko, ki bi imela skrbeti za oblok bankovcev. Iz gornje izjave je razvidno, da smatra gosp. Bark, da naša Narodna banka ni neodvisna. Ta kritika se gotovo nanaka na težkoče pri imenovanju odnosno potrditvi guvernerja s strani vlade in na dejstvo, da vodi vso valutno politiko finančni minister, namesto da bi skrb za ohranitev stabilnosti dinarja vodila samostojno Narodna banka, kar bi morala biti njena glavna naloga.

— Potovanje finančnega ministra v inozemstvo odloženo do decembra. Pred dnevi smo poročali, da namerava finančni minister dr. Marković v kratkem odpotovati v inozemstvo zaradi zaključenja velikega inozemskega posojila. To potovanje pa je sedaj odloženo, ker se bo koncem tekočega meseca pričel razpravljati v finančnem odboru predlog državnega proračuna za I. 1928./29. Finančni minister trenutno pripravlja ekspozice o proračunu, katerega bo predložil finančnemu odboru, in upa, da bo razprava v odboru končana do konca decembra, nakar namerava odpotovati v inozemstvo. V splošnem se smatra, da je nameravano potovanje finančnega ministra v inozemstvo zaradi zaključenja večjega posojila v zvezi z nedavnim obiskom angleškega finančnika Barka v Beogradu.

— Jugoslovanska tekstilna industrija se namerava pridružiti češkoslovaško - avstrijsko - madžarskemu kartelu. Med češkoslovaško, avstrijsko in madžarsko tekstilno industrijo se že dalj časa vršijo pogajanja zaradi ustanovitve tekstilnega kartela. Jugoslovanska tekstilna industrija zasleduje ta

pogajanja z velikim zanimanjem. Kakor poročajo, se je v tej zadevi že dni vršila v Beogradu konferenca zastopnikov jugoslov. tekstilne industrije, na kateri je bilo sklenjeno, da se bo tudi Jugoslavija pridružila češkoslovaško - avstrijsko - madžarskemu kartelu, če bodo pogajanja med omenjenimi državami dovedla do pozitivnih rezultatov.

— Odpravljen je konkurs o imovini trdke Inž. I. & H. Bühl, zvonarna v Mariboru, ker so temu pritrili vsi upniki.

— Iz trgovinskega registra sta se sbrisali nastopni tvrdki: Aleks Podvinec, tovarna usnja, Radeče pri Zidanem mostu in Carl Walzer, trgovina in agencija, Guberje.

Borze

8. novembra.

Na ljubljanski borzi je bil danes dovinai promet prilično živahen. Narodna banka je morala intervenirati v devizah na Curih, Dunaj in London. Največji je bil promet v devizah na Curih, Newyork in Dunaj. Tečaj deviz so ostali nespremenjeni. V zvezi s ostro krizo, ki je nastopila na berlinskem efektivnem tržišču, je deviza na Berlin mednarodno nekoliko popustila. V Curihu je popoldne notirala 123,70 blago (včeraj 123,80).

Na zagrebškem efektivnem tržišču je bila tudi danes vojna škoda žvrsta. Promptna se je trgovala po 396,5, kasa po 395 — 397 in za december po 399 — 400. Investicijsko posojilo je bilo zaključeno po 83,5, agrarne obveznice pa po 51. Na tržišču bančnih vrednot je bil promet nekoliko živahnejši. Jugobanka se je trgovala po 93,5, 93,75 in 94, Poljedelska banka pa se je okrepila na 18. Večji promet je bil tudi v delnicah ljubljanske kreditne banke, ki so se trgovale po 131, 130 in 128. Tržišče industrijskih papirjev je bilo dalje zanemarljivo. Zaključki so bili edino v Danici po 165 in v Lisu po 45—43.

Devize in valute.

Ljubljana. Berlin 13,555—13,585 (13,57), Curih 1094 — 1097 (1095,5), Dunaj 8,005 do 8,035 (8,02), London 278,3 — 277,1 (276,7), Newyork 56,65 — 56,85 (56,76), Praga 168,05 do 168,85 (168,45), Trst 309,5—311,5 (310,5).

Zagreb. Dunaj 8,005—8,035, Berlin 13,555 do 13,585, Milan 309,56 — 311,56, London 276,3 — 277,1, Newyork 56,65 — 56,85, Paris 222,25 — 224,25, Praga 168,05 — 168,85, Curih 1094 — 1097; ameriški dolarji 56,25 do 56,425.

Dunaj. Beograd 12,4375 — 12,4975, Berlin 168,62 — 169,12, London 34,5375—34,55375, Milan 38,635 — 38,735, Newyork 707,15 do 709,65, Paris 27,77 — 27,87, Praga 20,95125 do 21,0125, Curih 136,38 — 136,88; dinarji 12,39 — 12,45.

Curih. Beograd 9,13, Berlin 123,625, London 25,255, Newyork 518,65, Paris 20,365, Milan 28,31, Praga 15,875, Budimpešta 90,85, Bukarešta 3,21, Varšava 58,20, Dunaj 73,25.

Trst. Beograd 32,15 — 32,45, Dunaj 253,75 do 261,75, Praga 54,15 — 54,45, Paris 71,825 do 72,125, London 89,12 — 89,82, Newyork 18,27 — 18,33, Curih 352,9750 — 354,3750; dinarji 31,90 — 32,40.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59,18, v Berlinu 7,383.

Iz življenja in sveta

Italija kupuje petrolej

Neki veliki inozemski list poroča iz zanesljivega vira, da se Italija z vsemi močmi pripravlja, da se letošnje jesen ali najpozneje pozimi okupira Albanijo. S tem bi nastal nov položaj, katerega že danes označujejo vodilni politiki Italije z besedami: »Mare nostrum«. Vsa znamenja kažejo, da se pripravljajo Italijani sistematično na dogodke, ki bodo gotovo imeli še dalekosežne posledice.

Letos, v petem letu fašistične diktature, so baje italijanski notranji problemi toliko dozoreli, da Italija lahko preide v odprto imperijalistično politiko. Vsa italijanska večja mesta so nasičena z vojno atmosfero. Kdor ima priliko potovati po Italiji in opazovati življenje bodisi na ulici, bodisi v zaključnih krožkih, se mora uveriti, da se pripravljajo fašizem s svojimi proklamacijami, s pomnoževanjem zračnega brodograja in z neprestanim oboroževanjem na vojno. Posebno vneto kupujejo Italijani petrolej. Kvantitete, ki so sedaj v deželi, presegajo že sedemkrat njegovo normalno letno uporabo. Povsod, kjer so pomorska oporišča, ladje, so ogromni petrolejski rezervoarji, od katerih zavisi operacijska zmožnost italijanskega brodograja.

A ne samo v Italiji, tudi v Albaniji kupijo Mussolini velikanse množice petroleja. Že dve leti preiskujejo poljski inženjerji teren ter iščejo petrolej v deželi. Zdi se, da je Albanija namenjena samo za izhodišče večjih podjetij, na katere se pripravljajo Italija s komplicirano organizacijo. Tudi okupacija Albanije bo samo preludij k drugim, neprimerno važnejšim dogodkom.

„Prostozidarski“ Garibaldi in nevšečni Giordano Bruno

Rimska »Tribuna« je začela zadnje čase veliko in neprikrito kampanjo proti Garibaldijevemu spomeniku na Janiculu in zahteva, da se odstrani vsaj venec iz bronu, katerega so k spomeniku prispevali prostozidarji. Poleg tega venca se morajo z Garibaldijevega spomenika odstraniti tudi vsa druga znamenja, ki spominjajo v kateremkoli oziru na prostozidarje. List zahteva, da izvede čiščenje rimski guverner. V primeru, da ne bo imel tega poguma, napoveduje »Tribuna«, da se bodo akcije oprijeli fašisti sami.

Revizija spomenikov se mora izvesti sploh v celi Italiji. Vsi spomeniki, ki žalijo zgodovino, resnico, okus in pravico, morajo izginiti, vse spominke plošče in emblemi, ki niso vredni fašizma, se morajo odstraniti. V dobro poučenih rimskih krogih se govori, da ima ta kampanja prikrit namen izposlovati odstranitev spomenika Giordana Bruna, ki stoji na Cvetnem trgu (Campo di fiori) v Rimu.

Papeževa „Bela knjiga“

Kakor izgleda, bo diskusija med Italijo in Vatikanom o eventualni rešitvi rimskega vprašanja, ki trenutno počiva, zopet oživila. Kakor je namreč zvedel rimski dopisnik »Berliner Tagblatt«, bo »Civiltà Cattolica«, ki služi Vatikanu kot oficijozno glasilo, o tem prinesla zelo zanimiva izjava, ki jih bo smatrati kot papeško »bela knjiga«. Vatikan stoji na stališču, da predloga, naj Italija vrne papeške palače, ni mogoče sprejeti kot zadostno odškodnino. O končni praktični rešitvi vprašanja ima sploh odločati samo papež. Vsekakor treba tako po izjavah »Osservatore Romano« kakor po cikliki Pija XI. »Ubi Arcano« vzeti v obzir tri točke: 1.) Nedotakljiva pravica vesti milijonov katolikov po vsem svetu zahteva, da suverenost Kristusovega namestnika ni podvržena nobeni drugi sili, ampak da ima Sveta stolica popolno neodvisnost. 2.) Do danes ni bilo najdeno nobeno sredstvo, ki bi nadomestovalo ona jamstva, ki so skozi dolga stoletja ščitila svobodo papežev. 3.) Edino kompetentno odločitev v tem važnem vprašanju more storiti samo papež.

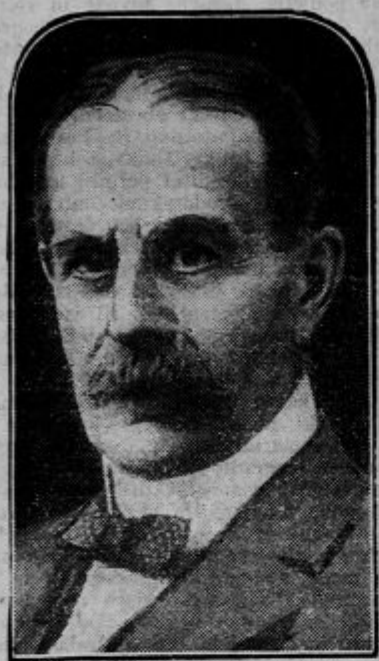
Kaj misli Shaw o boljševizmu

Povodom 10. obletnice sovjetskega režima v Rusiji objavljata Bernard Shaw v svetovnih listih članek, ki vzbujata tem večjo senzacijo, ker se ni dolgo tega, ko je angleški pisatelj napisal Mussoliniju pravcat panegirik.

Shaw pravi, da je sovjetska republika najzanimivejši poskus, kar jih pozna zgodovina človeške civilizacije. On osebno ne odobrava predvojnega boljševizma, temveč obžaluje in obsoja njegove politične metode. Nasprotno pa odobrava zahteve in pravice vseh, ki delajo. Shaw se vidi pretrganje odnošajev med Rusijo in Anglijo skrajno nepremišljena gesta. Brutalni napad na diplomatsko imuniteto sovjetskega nikakor ne da opravičiti.

Boljševizem je po sodbi angleškega tiska že reakcija. Vse težkoče in zunanji konflikti boljševizma so prav za prav delo Tretje internacionale, ki je nekakšna nova vrsta ruske cerkve, a vsaka cerkev je kakor znano nestrpnost ustanova. Shaw veli, da ni izključeno, da bo morala sovjetska vlada prej ali slej položiti orožje. Njena ideja pa bo izjavila, mogoče posledice in bo živela večno. Uspehi, katere je dosegla ruska

revolucija, se bodo prav tako zrasli s srcem ruskega človeka kakor dogodki francoske revolucije in proglasitev ameriške svobode.

Lord Crewe,

angleški poslanik v Parizu, bo v kratkem slavil svojo sedemdesetletnico in hoče ob tej priliki podati ostavko na svojo pariško misijo. Londonski službeni krogi te vesti, ki so jo priobčili i angleški i francoski listi, ne demantirajo. Za naslednika lorda Creweja bi po sodbi poučenih krogov prišli v poštev sir Esme Howard, sedanji britski poslanik v Washingtonu, sir Horace Rumbold, poslanik v Madridu, sir R. Lindsay, poslanik v Berlinu in sir Austen Chamberlain, sedanji angleški zunanji minister. Poslednja verzija pa ni kaj verjetna, čeprav se ne da zanikati, da bi bilo imenovanje Chamberlaina v Franciji sprejeto z velikim zadoščenjem.

Princ, ki ne plačuje dolgov

V Parizu na dolgo in široko govore o aretaciji princa Ferdinanda Burbonskega, svaka španskega kralja, in španskega markiza Bettulija v Retratosa. Oba moža se nahajata že teden dni v pariških zaporih. Peljala sta se namreč z avtomobilom na izlet, šoferjevega računa pa nista hotela poravnati, češ da nimata denarja. Šofer, ki ju ni poznal, ju je brez obzira naznačil policiji. Ker sta se možakarja legitimirala kot princ, odnosno kot marki, se je šofer razsrdil, ker je mislil, da hočeta iz njega vrh vsega briti še norce. Špansko poslanstvo v Parizu je sedaj interveniralo pri policijski prefekturi in govori se, da bo ta intervencija imela uspeh vsaj v tem pravcu, da bodo oba moža izpustili na svobodo.

Revmatizem nalezljiva bolezen

Te dni je imelo dunajsko društvo za pospeševanje narodovega zdravja važno posvetovanje, na katerem so razpravljali o revmatizmu. Čim dalje bolj se opaža dejstvo, da se revmatizem silno širi in da dobiva značaj infekcijske bolezni. Po najnovejših ugotovitvah zdravniških kapacitet je revmatizem nalezljiv. Že zavoljo tega bi morali na to bolezen paziti vsaj tako kakor na vse druge pojave, ki škodujejo človeškemu zdravju; še bolj pa je seveda, da jih začnemo že v začetku pobijati z vsemi razpoložljivimi sredstvi.

Profesor Wenkebach priporoča kot uspešno sredstvo za revmatizem salicil, ki je pokazal zlasti v začetku povsod dobre uspehe. Vendar pa je podoba, da to sredstvo nima trajnih učinkov. Kljub mnogostranskim zatrdilom, da je salicil najuspešnejše zdravilo za revmatizem, so proti njemu tehtni po-

misleki, vsaj kar se tiče ozdravljenja kroničnih slučajev revmatizma.

Revmatizem ima velik vpliv na srčne bolezni. Umrljivost, katero povzroča, je v nekaterih deželah, zlasti v Angliji že prav znatna. Zategadelj so se na Angleškem osnovala društva za pobijanje te ljudske epidemije. Po angleških stopnjah gredo sedaj tudi Avstriji, kajti dokazano je, da je revmatizem v Avstriji zelo razširjen. Posebno značilno je dejstvo, da se revmatična obolenja v čimdalje večji množini pojavljajo pri otrocih in da dosežejo svoj višek povprečno v 13. letu starosti.

Dunajska mestna občina je sklenila zgraditi posebno bolnico za revmatične pacijente.

Francoske „dobrodelne“ znamke

2 franka (rožna) in za 5 frankov (zeleni). Prodajajo jih poštarji sami v lastni režiji in se ne morejo uporabljati za frankiranje pisem.

Francoska poštna uprava je pravkar izdala tri znamke, kojih čisti dohodki so namenjeni gradnji sanatorija za poštarje. Znamke, kojih propagandni namen se zrcali v devizi »boj tuberkulozi«, so izšle v treh vrednostih: za 1 frank (modra), za 2 franka (rožna) in za 5 frankov (zeleni).

Rusko letalstvo

Lord Thomson of Cardington, ki je bil leta 1924. britski minister za letalstvo, piše da je ni države na svetu, kjer bi polagali toliko pažnje na avijatiko, kakor v sovjetski Rusiji.

Pouk v letalstvu, pravi lord Thomson, je obličen v vseh ruskih šolah; sovjetska vlada dobavlja modele letal vsem šolam, tudi najmanjšim dvorazrednicam na deželi.

Ni manjše ni zanimanje za praktično avijatiko med odraslimi. V Rusiji obstoje mnogoštevilna letalska društva, najvažnejše pa je »Vserusko združenje letalskih dobrovoljcev«, ki ga subvencionira vlada. Samo v Ukrajini je 4662 avijatičnih društev, ki štejejo blizu 360.000 članov.

Posebno opozarja lord Thomas na sovjetsko vojaško avijatiko, ki je baje že danes tako močna, da lahko tekmuje z letalstvom največjih svetovnih držav. Spočetka so bila ruska letala nemškega izvora, danes pa jih že izdelujejo Rusi doma po lastnih načrtih. Specijalizirajo se zlasti na letala, skonstruirana zgolj v kovini. Pri tem uporabljajo neko novo zlitino, tako zvano »kolčog-aluminij«, ki je hkrati zelo lahka in prožna.

Nemški akrobat Hammer

se spušta iz aeroplana v motorni čoln, ki plove z brzino 100 kilometrov na uro.

Lepi očitki

Pred 40 leti je izdal uradnik angleškega dvora Greville svoje spomine in je v njih temeljito opisal angleško kraljevsko hišo. Knjiga je izzvala velikanski škandal in ne brez vzroka. Greville je neusmiljeno postopal z osebam, katere je postavil pod drobnogled. Da se stvar ne razve po svetu, je tedaj angleški dvor pokupil celo naklado in knjige uničil.

Sedaj je založnik Heinemann izdal publikacijo v novi ediciji, in sicer v neskrajšani obliki. Publikacija prikazuje interesantne poglede na življenje, ki je vladalo v minulemu stoletju v angleških dvornih krogih. Greville označuje vojvodo Kentskega, očeta kraljice Viktorije, za največjega lopova. O njem pravi, da je zaslužil smrt na vešilih. Tudi mati kraljice Viktorije ni bila posebno vzgledna ženska. Imela je priležnika v osebi nekega irskega pustolovca. Njena hči, poznejša kraljica, je spala do svojega 18. leta v materini sobi in je bila šestkrat priča neverjetnih scen med materjo in ljubimcem. Ta ljubimec

je bil pravcati izrodek. Hotel je priti na angleški prestol in se dati oklicati za kralja ter je z angleškimi plemiči skoval zaroto. Komplot pa je bil pravočasno odkrit in Irec je za molččnost zahteval 3000 funtov šterlingov letne penzije. Vlada je njegovi zahtevi ugodila in mož je prejel denar iz dvorne blagajne do svoje smrti.

Francoske „princese“

Neka francoska revija je razpisala originalen natečaj, ki ga je nazvala »referendum princes«. Izvoljene so bile sledeče »princese«:

Grofica de Noailles za princeso pesnikov (6384 glasov), Cécile Sorel za princeso pisateljico (5270), Jane Blanchot za princeso mode (4964), Jane Lanvin za princeso šiviljo (5357), Huguette Duflos za princeso filma (4271), Zambelli za princeso plesa (3893), Cécile Sorel za princeso gledališča (4574), Ninon Vallin za princeso pevko (3050), Mistinguett za princeso music-halla (4470), Damia za princeso recitacije (3708), Suzana Lenglen za princeso sporta (4783), Helena Dufau za princeso slikarstva (4650), Lucienne Heuvelmans za princeso kiparstva (4472), madame Curie za princeso znanosti (3414), Séverine za princeso novinarstva (3021), Nadia Boulanger za princeso glasbe (1562) in madame Jane Catulle-Mendès za princeso kritike (4329), govornišva (4535) in dobrotljivosti (1695 glasov).

Vojaški slepec v sedmih nebesih!

Kraljeva slika

V Londonu so nedavno priredili dobrodelni dan; objavili so v listih, da bodo tisti dan na določenem kraju prodajali cvetice in znake in da bo ves izkupiček poklonjen raznim dobrodelnim društvom.

Take stvari danes ne vlečejo več, ne pri nas, pa tudi ne na Angleškem. Preveč se je ta navada po vojni razširila in ljudje se nad njo, recimo, dolgočasijo.

Prireditelji so si bili v svesti, da ne bodo bog zna kako dobro odrezali, ako ne pogodijo česa originalnega. Zato so objavili, da bo sodeloval tudi angleški kralj, ki bo sam prodajal svoje portrete.

Misel ni bila napačna. Objava je privabila radovedneže, pa tudi številne ljubitelje raritet. In tako se je zgodilo, da je bil v lokalni, kjer je angleški kralj prodajal svoje slike, ves dan naval.

Jurij V. je držal besedo. Vsak kupec je moral preden položiti funt šterlingov, to je 275 dinarjev našega denarja, v zameno pa je dobil lično škatljo, v kateri se je nahajala obljubljena monarhova slika.

In ko je kupec radovedno odprl škatljo, je presenečen našel v njej novce za 1 penny. Na pennyju je namreč upodobljen angleški kralj, njegova vrednost pa je 1/240 funta, nekaj več od našega dinarja.

Seveda se ni nihče razburjal. Nasprotno; kupci, ki so nasledili, so prigovarjali še svojim prijateljem in znancem naj si kupijo kraljevo sliko, da so se potem lahko z njo vred nasmejali.

Žrebanje loterije

društva »Trgovske akademije« v Ljubljani se je na željo številnih naročnikov sreč, ki so zamudili termin 27. oktobra

preložilo nepreklicno na 5 december.

Prodaja sreč v trafikah, trgovinah in zadnji rok za plačilo do 1. decembra.

Pri društvu naročene srečke se pošiljajo naročnikom samo proti plačilu.

Srečka 10.— Din. dobitek 885 od 50.— do 100.000.— Din.

× Rudolf Valentino ni umrl naravne smrti? Rimski »Corriere della Sera« prinaša poročila svojega newyorškega dopisnika, ki javlja, da znani filmski igralec Rudolf Valentino ni umrl naravne smrti, ampak je bil zastrupljen. Neka mlada dama, ki je igralca zasledovala s svojimi ljubezenskimi ponudbami ter ni imela nobenega uspeha, se je nad zvezdnikom maščevala s tem, da ga je otrovala. Newyorška policija je zločinci baje že na sledu. Dama pripada eni najodhnejših newyorških rodbin.

× Tatvina redov v madriškem dvoru. V španski kraljevski palači so pred nekaj dnevi odkrili velikansko tatvino. Ko se je kralj Alfonz XIII. odpravil na obisk v Italijo, je komornik, ki je imel pripraviti kraljevo prtljago, opazil, da so izginili številni kraljevi redovi, med drugimi tudi red zlatega runa. Kdo je vdrl v tresor, še ni dognano.

Od prehlajenja

sezelo hitro ozdravim. Zaužijem par Aspirinovih tablet Bepa, vlečem se v posteljo, se dobro premožim in nevarnost je odstranjena. Celopopisni prehlad sem se obrnil, za kar se moram zahvaliti neprekosljivim Aspirin-tabletam Bepa.

Prisnost in kvaliteto pa garantira samo originalni zavitek z modro-belo-rudečo garancijsko znamko.

ASPIRIN 0,5

Naši onstran granic

»Vittorio Veneto«

Čim bolj se odmikamo od jesenskih dogodkov 1. 1918., tem bolj kričijo Italijani, kako slavno zmago so dosegli pri Vittoriju Venetu, katere je porušila stara mogočno Avstro-Ogrska in zaključila svetovno vojno. Italijani potrebujejo tako veliko zmago pri sedanjih svojih imperijalističnih težnjah. Rapallo jim je dal premalo, fašistična Italija zahteva novo odškodnino za vojno udeležbo in se postavlja pred svetom z najslajnejšo zmago, karkoli jih pozna zgodovina. Pri Vittoriju Venetu se je odločilo italijansko orožje za največjašnje slavo.

Smejejo se italijanskemu pretiravanju posebno v Parizu in Londonu, kjer je bil dogodek pri Vittoriju Venetu že zdavnaj postavljen v pravo luč z najmerodajnejše strani. Javnosti je vse to že dovolj znano. Prof. Ciger iz francoskega kolegija je pisal v svoji zgodovini o Avstro-Ogrski: dne 24. oktobra so zavezniške čete pričele ofenzivo, avstroogrška armada se je razpršila in Italijani za zavzeli Trident in Trst brez vsakega udarca. General Mangin izraža enako sodbo. Pa tudi med Italijani so bili močnejši, ki so se upali javno povedati resnico o bitki pri Vittoriju Venetu. Prezzolini je pisal, da pri Vittoriju Venetu ni bilo nobene bitke, kajti za bitko treba sovražnika, dočim je bil pri Vittoriju Venetu samo sovražnik v razkroju. In to je resnica!

— Smrt zaslužnega učitelja. V Gorici je umrl v starosti 72 let g. Fran Bajt, upokojeni šolski ravnatelj. Po končanih gimnazijah je bil profesor in je bil v Gorici na stani v služboval v Standeržu. Ajdovščini in zlasti dolgo v Solkanu. Bil je predsednik goriškega učiteljskega društva in v goriškem deželnem šolskem svetu je bil zastopal interes slovenskega učiteljskega sveta. Velik je bil njegov vpliv na učiteljski naraščaj. Vsi, ki so ga poznali, ga ohranijo v blagem spominu.

— Novi šolski skrbnik Mondino je razposlal na šolska vodstva okrožnico, v kateri označa svoj delovni program z Mussolinijevimi besedami, da mora šola vzgajati italijanske mlade za razumevanje fašizma in za življenje v zgodovinskem podnebnju, ki ga je ustvarila fašistična revolucija. »Odlično delo« njegovega prednika Reine mu bo vodnik v poslovanju v Julijski Krajini.

— V Matuljih so otvorili v nedeljo fašistovski dom. Miličnikom je izročil občinski komisar narodni prapor. Denar za dom in prapor so dali seveda domačini.

— Kraška prosvetna in gospodarska društva. V seji fašističnega direktorija v Sežani je bilo govora o prosvetnih in gospodarskih društvih na Krasu. Z velikim zadovoljstvom so vzeli na znanje prostovoljni razpust prosvetnih društev. Gospodarska društva ostanejo nedotaknjena ali morajo se spraviti pod fašistične direktive, to se pravi, da preidejo v fašistične roke.

— V Solkanu je umrl gosp. Anton Mišlost, znani gostilničar in priden, dolgoletni član raznih prosvetnih organizacij.

— Cigareta »Eja«. Končno so dobili fašisti tudi svoje cigarete. Fin izdelek, lepa oblika, dober tobak. Novi tip cigarete nosi ime »Eja«. Pristno fašistično iz klica »Eja, eja, alala!« Nove cigarete kadijo najprvo v Rimu, počasi jih razpošljejo tudi v provinco.

— Med »epizodo fašističnega junštva« spada požig »Balkana« v Trstu. V nedeljo, na dan proslave fašističnega pohoda v Rim, je priobčil »Il Popolo di Trieste« sliko Balkana takoj po požigu z naslovom »Il Balkan dopo il fuoco vandoteo« (Balkan po maščevalnem ognju). Fašistično junštvo pri požigu opisuje znani lažnik onorevole Francesco Giunta.

— Preiskave se vršijo po vsej gorški deželi še vedno dan za dnem. Posebno mnogo pa jih je bilo zadnje dni zopet v Gorici. Baje iščejo komuniste. Prebrskali so celo ulico Formica. Zelo dolga in natančna je bila preiskava pri Slovenki gđ. Obidovi. Našli niso ničesar.

— Konfiniran je na Liparskih otokih bivši predsednik izobraževalnega društva v Sempolaju Ladislav Turk. Zjavilo, da so ga konfinirali radi tega, ker je bil komunist, mogoče pa tudi zato, ker je zahteval od podžupana precej energično plačilo za izvršeno mizarsko delo, katero mu je zavlačeval že predolgo časa.

— Koper proti Pulju. V Kopru pravijo, da ne bojo več hodili v Pulo, ki je lahko srednje za kraje od Rovinja ali Poreča, Koper s Piranom pa gravitira v Trst. Za vsako malenkost mrazjo v Pulo k oblasti, to stane denar, kajti daljavo je 100 km in še več. Kopranji zahtevajo, da bi vse navadne stvari, za katere je treba oblastne pritrditve, lahko opravili doma. Pula težko živi, pa bo živela še težje, ker se ji hoče odtegniti vsa gorajša lstra, ki ima s hojo v Pulo ogromno škodo.

Deset let sovjetske vlade

Predavanje univ. prof. dr. A. Bilimoviča.

Dobri dve uri trajalo predavanje priznane narodno-gospodarskega pisca, univ. prof. dr. Aleks. Bilimoviča o tej aktualni temi je privabilo številne slušatelje, ki se z naraščajočim zanimanjem sledijo za namiznim izjavam o predavatelja. Statistični podatki, na katere je predavatelj opiral svoje poročilo o socialno-ekonomskih razmerah v sodobni Rusiji, niso bili popolnoma točni. Ena pa je ključna točka, ki jo je predavatelj poudaril: vseh tih številk, ki so se gromadile pred nami, namreč, da se sovjetska Rusija v dobi desetletij let svojega obstoja ni mogla povzpeti na ono stopnjo, kot jo je zavzemala pred vojno. S suhim številkami nam je predavatelj predložil precejšnjo Gogolovo, ki jo je moral prehoditi ruski narod. Strahomemu divljanju ruske in kvizicke, Čeke, ki si je zapisala v zgodovini revolucije s krvjo dveh milijonov ljudi rekovito ime, je sledila nič manj strašna doba gladi. Očitki o neenakopravnosti, reakcionarstvu, robstvu, na naslov carskega režima, se uveljavljajo z veliko večjo pravico namreč svetovnem, zastopnikom zadržanih in bednih. Življenje sovjetskih množic v inozemskih letovisjih se ne da primerjati z bednim življenjem ruskega proletarja, čigar standard je za 10 do 30 odstotkov slabši kot pred vojno.

Gospodarske razmere so se v splošnem znatno poslabšale. Živnorenja (razen rogatke živine) je nazadovale. Zemlja se je nacionalizirala. Njena produktivnost je padla. Ljeto je bil prisiljen kapitalizirati. Nastala je nova ekonomska politika (Nep), ki pomeni povratek k kapitalističnemu gospodarstvu. Država in zunanja, monopolizirana trgovina je hiral, Amerika in Anglija največ izvažata v Rusijo. Izvoz sovjetske Rusije se je omejil zlasti na Anglijo in Nemčijo. Stevilne trgovinske pogodbe in zveze so ji utirile pot k zunanje-političnemu uspehu, kar pa gre na rovaš edinele velikosti ruskega naroda.

Ruski rubelj je nastopil isto pot kot v dobi velike francoske revolucije assignat, samo s to razliko, da je bila assignatova igra v primeru z rubljem, otroška in nedolžna. Cene so strahovito narastle. Ta vroglava igra je klicala po nujni rešitvi. Z uvedbo črvenca kot nove valutne vrednote je nastopila doba sanacije.

Najboljše, najprejmeje zato najcenejše

Dopisi

HRUŠICA PRI JESENICAH. Pevsko društvo »Golica« je v svojem lokalu pri Robiču vprizorilo burko »Čevljarček baron«. Igralci novinci so razmeroma prav le po podali svoje vloge. Ta pohvala je toliko več vredna, ker pri nas bolj poredko igrajo gledališke igre. Želoti je, da bi nam društvo »Golica« vprizorilo še več takih iger.

JESENICE NA GORENJSKEM. Podružnica JMN na Jesenicah bo priredila v spomin 7letnice nesrečne rapalske pogodbe v soboto, 12. t. m. ob 19.30 v risalnici osnovne šole na Jesenicah akademijo z bogatim sporedom. Govorila bosta župnik g. A. Kastelj in magister g. Pehar; sodeloval bo pomnoženi pevski zbor železniškega društva »Sloga«, koncertne točke pa bo izvajal orkester godbe Kat. del. društva. Vstopnina se ne bo pobirala, pač pa se bodo tako pri akademiji kakor v nedeljo, 13. t. m., prodajali znaki in razglednice. Naj ne bo Jesenčan, ki bi se v teh dneh vsaj s skromnim prispevkom ne spomnil nesrečnih bratov na Krasu in ob Soči!

ZETAJE. V tujakih občinah imamo že več let skoraj nepretrgoma pasji kontumaci, čeprav se že dolgo ni pojavila steklina. Prosimo merodajno oblast, naj pasji kontumaci ukine, ker je nesmiselno, da bi se nadalje ostal v veljavi. — Več prizadetih posestnikov.

VINICA. K dopisu iz Vinice v »Slovenec« 29. oktobra, v katerem očitajo orožniku g. Gorjancu in starešini oddelka fin. kontrole g. Lapajnetu agitacijo ob priliki občinskih volitev, izjavljamo v imenu vseh trezno mislečih občanov, da se omenjena gospoda agitacija ob priliki občinskih volitev nista udeleževala, najmanj pa za SDS. Pozivamo »Slovenčevega« dopisnika, naj pride s svojim imenom na dan, da bomo vedeli, s kom imamo opravka. Nočemo, da se dela krivica omenjenima gospodoma, ki vršita najhujše svojo naporno službo, — Več občanov.

Poslano

Z ozirom na dopis v »Jutru« iz Sevnice ob Savi z dne 22. oktobra 1927. izjavljam občinstvu v znanje:

Ze dalje časa opažam, da vodijo gotovi elementi iz trga Sevnice proti meni kot zdravniku kampanjo, s katero mi hočejo spreparirati moje težko zdravniško delovanje in škoditi na ugledu.

Očividno isto tendenco je imel zadnji dopis iz Sevnice.

Cast in stan mi ne dopuščata, da bi se spuščal v polemiko s ljudmi, ki namenoma objavljajo neistinita dejstva. Sicer si pa usojam vprašati gospoda Nedopisanega, ali je bil tudi takrat tako agilen, ko se je nahajal v Sevnici skozi desetletja edini zdravnik in to nemški narodnosti?

Resnici na ljubo povedano si tudi jaz želim, da mi pride kak kolega v pomoč, če že pisec smatra to za potrebno. V tem slučaju pa se gospod Nedopisani horoj mora podpisati, ker s tem bo zaimena kolega eksistenca. Toliko za enkrt.

Sevnica 5. novembra 1927. 199

DR. J. TURK

okrožni zdravnik, Sevnica ob Savi.

Radio

Izveček iz večernih programov

BERLIN (484 m 4 kw). FRANKFURT (428 m 4 kw). LANGENBERG (469 m 25 kw). STUTTGART (379 m 4 kw). PRAGA (349 m 5 kw). LONDON (DAVENTRY 1604 m 25 kw). BRNO (441 m 3 kw). RIM (450 m 12 kw). ZAGREB (310 m 0.7 kw). DUNAJ (517 m 7 kw). DAVENTRY (492 m 12 kw). VARŠAVA (1111 m 10 kw). MOSKVA (1450 m 6 kw).

Četrtek, 10. novembra.

BERLIN 20.30: Zabaven večer. (Orkester in solisti).

FRANKFURT 19.30: D'Albert: »Nižava«, opera v treh dejanjih.

LANGENBERG 18: Večerni koncert poljudne glasbe.

20: Koncert. — 1. Bocherini: Koncert za čelo. — 2. Stravinskij: Ognjeni ptič, suita. — 3. Berlioz: »Romeo in Julija«. — 4. R. Strauss: Don Quichote; fantastične varijacije na viteško temo.

STUTTGART 20: Simfonični koncert. — 1. Berlioz: Fantastična simfonija. — 2. Schillings: Zvončkovne pesmi. — 3. Haas: Variacije na temo iz rokokaja. — 4. Wagner: Iz opere »Tristan in Isolde«.

PRAGA 19.30: Simfonični koncert. — 1. Cornelius: »Cid«; uvertura. — 2. Holst: Planeti. — 3. R. Strauss: Smrt in zvečanje. — 4. Fibich: Simfonija v Es-duru, op. 38.

LONDON 20.15: Boch: Tocata in fuga v C-molu.

20.45: Baladni koncert.

BRNO 19.30: Prenos simfoničnega koncerta iz Prage.

RIM 20.40: Vokalen in instrumentalni koncert.

ZAGREB 19.30: Prenos simfoničnega koncerta iz Prage.

DUNAJ 19.30: Orkestralni koncert. — 1. Mendelssohn: Simfonija št. 4, v A-duru. — 2. Respighi: »Rimske pinije«; simfonična pesnitev za orgle. — 3. Korngold: Heljanin žudež. — 4. Stare italijanske arije. — Goldmark: Spomladi.

DAVENTRY 20.30: Händl: »Igralci v Egiptu«; oratorij.

VARŠAVA 20.30: Koncert. — 1. Mozart: Iz oper »Kop iz Seraila« in »Don Juan«. — Spohr: Duo za 2 violini. — 3. Förster: Večerna godba. — 4. Kaskel: Gavota. — 5. Tri pesmi. — 6. Foulds: Keltška suita.

MOSKVA 19.55: Prenos iz Revoliucijskega gledališča.

Petek, 11. novembra.

BERLIN 20.30: Orkestralni koncert. — 1. Stravinskij: Ognjeni ptič; suita za orkester. — 2. R. Strauss: Junakovo življenje. Sledi operetni večer.

FRANKFURT 20: Koncert frankfurtskega muzijskega društva.

LANGENBERG 20.30: »Grob neznanega vojaka«; Reynalova tragedija v treh dejanjih.

STUTTGART 20: Prenos koncerta iz Frankfurta.

PRAGA 20.10: Koncert solistov. Sledi večerni koncert lahke godbe.

LONDON 21: V spomin na vojno premirje. — 1. Petje. — 2. Piskalni in bobnarji gardnih grenadirjev. — 3. Petje. — 4. Piskalni in bobnarji škotske garde. — 5. Zbori trobentačev. — 6. Zborovski petje. — 7. Nagovor princa valeskega. — 8. Molitev. — 9. Državna himna.

23.12: Beethovenove klavirske skladbe.

BRNO 19: Večerni koncert. — 1. Mendelssohn: »Hebrid«. — 2. de Michaeli: Mala suita št. 3. — 3. Lortzing: Iz opere »Car in tesar«. — 4. Nicolai: »Vesele žene windsorske«. Koncert moravskih skladateljev.

RIM 20.40: Koncert lahke glasbe.

ZAGREB 19.45: Prenos opere iz Narodnega gledališča.

DUNAJ 19.30: Koncert solistov. — 1. Mendelssohn: Preludij in fuga v E-molu. — 2. Beethoven: Sonata v A-duru. — 3. Schumann: Sonata v Fis-molu. — 4. Dohnanyi: Raspolodja v Fis-molu in C-duru. — 5. Delibes - Dohnanyi: Coppelia. — 6. Brahms - Dohnanyi: Rondo alla Zingara. — 7. Schubert - Dohnanyi: Valse nobles.

DAVENTRY 20.15: Klavirski in violinski koncert.

VARŠAVA 20.15: Prenos simfoničnega koncerta iz Filharmonije.

Sobota, 12. novembra.

BERLIN 20.30: Sprejem oddaljenih postaj. (Eksperimentalno predavanje.)

21.15: »Sahara«; potovanje v akustičnih slikah.

FRANKFURT 19.45: Ali vplivajo zvezde na našo usodo? (Predavanje.)

LANGENBERG 20: Koncert virtuozov na kitaro Miguela Llobet iz Barcelone.

STUTTGART 20: Mešan večer. (Orkester, solisti, recitacije.)

PRAGA 20.10: Koncert operne godbe.

LONDON 22.35: Koncert okteta. — 1. Gounod: »Mireille«; uvertura. — 2. Borodin: V samostanu. — 3. Tri pesmi. — 4. Woodford - Finden: A. Pagoda of Flowers; suita. — 5. Fleisch: Sarabande in Allemande. — 6. Tri pesmi. — 7. Verdi: Odlomki iz opere »Aida«.

BRNO 21: Koncert hrvaških pesmi.

RIM 20.30: Prenos iz gledališča.

ZAGREB 20.30: Istrski večer.

DUNAJ 18.30: Koncert komorne glasbe.

Pozneje Schillerjev »Willem Tell«.

DAVENTRY 23.15: Poljudni koncert orkestra in solistov.

VARŠAVA 20.30: Večerni koncert lahke glasbe.

MOSKVA 20.30: Poljudni večerni koncert.

Škandal

v berlinskem gledališču

V berlinskem Schillerjevem gledališču so te dni predstavljali igro »Petorica in jazz-band«. Med predstavo, ki je trajala precej dolgo, je prišlo v petem dejanju do javnega škandala. Neki gledalec se je dvignil in je glasno protestiral, da se v tako odličnem zavodu predstavlja takšna budalost. Može je imel takoj za seboj del poslušalcev, ki so jeli na vso moč ploskati. Nastal je velikanski hrup, ki je onemogočil nadaljevanje predstave. Eden izmed igralcev je slednjič povzel besedo ter je prosil nezadovoljneže, naj zapuste gledališče, če jim ni do predstave. Nato je zapustilo gledališče kakih 50 ljudi in peto dejanje se je nadaljevalo do konca — to pot brez škandalov in protestov.

Naročila in vse dopise, ličilo se malih oglasov, je pošlaba na Oglasi oddelek »Jutra«, Ljubljana, Pršernova 4. Tel. št. 2492

Mali oglasi, ki služijo v porredovalni in socialni nameni občinstva: vsaka beseda 50 par. — Najmanjši znesek 10 par. — Pristojbina za sifro 10 par.

Obri

Slike za legitimacije izdeluje najhitreje fotograf Hagor Hilber v Ljubljani, Valvasorjev trg. 198

Snežne čevlje in galosle sprejema v popravilo tvrdka S. Trebar, Sv. Petra cesta št. 6. 53089

Snežne čevlje in galosle popravila Avgust Škol, Bertrankov trg št. 6. 34330

Elektro instalacije izvršuje Alojzij Arhar, Sp. 818A, Celovška cesta 80. Solidno delo, cene zmernost. 33846

Podložnice za postelje na vseh, stisnjen nov izum, ki vzdrži 60 let, izdeluje in razpolaga Martin Šuštar, mehanik v Vel. Laki št. 2, p. Kamnik. Vmeti so pritrjeni spojdi in zgoraj in lahke telesne volance. Bred vrvic. — Pročnost vrvic, kakor pri vseh dosedaj sestavljenih. 32786

Damske klobuke najmoderneje šije in bruza od 30 Din naprej priporočamo modni salon g. Aneta Smrekar, Kongresni trg 4. 34317

Trgov pomočnika manufakturna, dobrega prodajalca, sprejme v trgovino Ivan Šavnik, Kranj. 34514

2 vajenki za strojno pletenje sprejme Evg. Bonaz, Pred škofijo št. 1/f. 34085

Trg. pomočnika melane stroke in telesne volance, sprejme takoj. Prednost imajo oni, ki so vožni tudi lesne trgovine. Jos. Osolin, Laško. 34066

Natakarico za kavarno na Gorenjskem išče. Poudarba na oglas. oddelku »Jutra« pod sifro »Takoč je«. 34741

Kuharica in sobarica ki zna likati, samostojni, s dobriimi spretnostmi ter nemalimi ali italijanskimi smolmi dobita stalno službo. Našlov v oglasnem oddelku »Jutra«. 34702

Brivskega pomočnika mlajšega, dobrega delavca sprejme takoj Dragan Lise, Hrastnik. 34772

Učenko ki ima vseželo do prodaje usnja, sprejmem. Poudarba s navedbo šolske izobrazbe na ogl. oddelku »Jutra« pod sifro »Prodaja usnja«. 34775

Vajenca sprejme elektrotehnično podjetje. Našlov v oglas. oddelku »Jutra«. 34773

Krojače za veliko in malo boljše delo sprejme oblačnišnica Čep, Ponike-Trebnje. Našlov takoj, Hrana in stanovanje istotam. 34737

Zdravo dekle pošteno in tanciljsko od 25-35 let staro, katere gospodinjstva dela, sprejme takoj boljša družina. Našlov v oglasnem oddelku »Jutra«. 34735

Spisvanje na pisalni stroj sprejmem. Poudarba na oglas. oddelku »Jutra« pod »Gisto 38«. 34733

Zidar. mojstra ki bi zidal na mojstra ugodni pogoji, išče. — Poudarba na oglas. oddelku »Jutra« do 11. t. m. pod »Obroki«. 34230

Pletilje! V delo odda nogavice Joža Gilha, Ljubljana, Celovška cesta 85. 34768

Iščem perico za dom. Dam hrano in plačam od ure. Restavracija »Tabor«, Sokol. dom. 34766

Šivilja dobro izurjena, hodi kiral po hišah. Našlov v oglas. oddelku »Jutra«. 34745

Lepo, šik deklico elegantno (prohramansel) sprejmem za enodnevni nastop. Našlov v oglasnem oddelku »Jutra«. 34904

Mizar se priroba za stavbna popravila, pohištvo, okenske lesene lovrte in splošno za vsa mizarstva dela. Našlov v oglasnem oddelku »Jutra«. 34709

Krajne zastopnike sprejmemo za vsa vpolna, vsakemu kmotvalcu potrebni predmet. Pri primeru marljivo lep zaslužek. — Dopis na oglasni oddelku »Jutra« pod »Sadjarstvo«. 34738

Dobra šivilja pride na dom. Cena nizka. Našlov v oglasnem oddelku »Jutra«. 34763

Dobro zaslužek nudim agilnim damam za razpolaganje kozmetičnega predmeta pri priv. strankah. Poudarba pod značko »Kozmetika« na oglas. oddelku »Jutra«. 34751

Pouk Akademik Instruktor uspešno srednješole. Zmerna horozar. Poudarba na oglasni oddelku »Jutra« pod »Rasloga je vse«. 34688-a

Konzervatorist Marjan Lipovek, Pred škofijo 17/1, daje klavirski pouk. 34687-a

Nemščino poučujem po niski ceni. — Našlov v oglasnem oddelku »Jutra«. 34765

Pouk v nemščini šol gospodinja. Poudarba na oglasni oddelku »Jutra« pod »L. S.«. 34790

Službe išče poučujem po niski ceni. — Našlov v oglasnem oddelku »Jutra«. 34765

Čevljar. pomočnik mlad, smoten zbitga in nekoliko šivanskega dela, želi službo. Ivan Mulje, Celje. 34669

Zobotehnik porfelen v slatu in kavčiku, želi namočena. — Poudarba na naslov Rudolf Golob, Celje, pri dr. S. Štiku. 34670

Trg. poslovođa želi prenesti službo — najraje na deželo. Poudarba je poslati na oglasni oddelku »Jutra« pod »Zanesljiv 38«. 34327

Trg. učenka ki se je te 1 leto učila v trgovini, želi nadaljevati učenje. Našlov v oglasnem oddelku »Jutra«. 34760

Prodajalka velika specijalca in delikatosa, išče službo, če mogoče takoj. Poudarba na oglasni oddelku »Jutra« pod »Pridna 80«. 34730

Prodajalka melane stroke, s dobriimi spretnostmi, želi službo za takoj. Našlov v oglasnem oddelku »Jutra«. 34737

Blagajničarka išče službo, najraje v kolodvorski restavraciji ali večjem hotelu. Cenjene dopise na oglasni oddelku »Jutra« pod »Blagajna«. 34747

Brivski pomočnik mlajši, ki striz dobro bubl, išče stalno službo. Poudarba na oglas. oddelku »Jutra« pod značko »Za manjšo plačo«. 34733

Čevljar. pomočnik za slabo in slabo delo, želi službo. Našlov v oglasni oddelku »Jutra«. 34730

Katera ga. šivilja želi vzeti pošteno dekle, da se prične šivati, s hrano in stanovanjem v bližini. — Poudarba na oglasni oddelku »Jutra« pod »Ktrva«. 34708

Čevl. prikojevalec išče službo v večjem ali manjšem podjetju. Gre tudi za deželo. Našlov pove oglasni oddelku »Jutra«. 34767

Strojni tehnik absolvent tehnične srednje šole, išče službo kjerkoli kot tehnični uradnik, teh. risar, poslovođa ali delovodja. Vojakine prost. — Poudarba na oglas. oddelku »Jutra« pod »Inicijativa«. 34758

Strojepiska perfektna slovenska strojepiska, z dvletno prakso v odvetniški pisarni, želi službo nameščena v mesto ali na deželo. Poudarba na oglas. oddelku »Jutra« pod »Strojepis 21«. 34661

Prodajalka agilna in dobra, ki je smotna samostojno voditi trgovino. Želi službo v specijalci, galanterijski ali mehanični trgovini. Poudarba na oglasni oddelku »Jutra« pod »Lepo ravnanje s strankami«. 34669

Šivilja vajena šivati in konfekcijskega dela, z večletno prakso, želi službo v Ljubljani ali bližnjem kraju. Našlov v oglasnem oddelku »Jutra«. 34615

Jamski les Razpisujemo dobro 150 m³ jamskega lesa. Poudarba je voliti do 17. t. m. Vojni Družinski drž. radniša Zabokova, p. Grise. 34761

Stare avtomoge cele kose, ne posamezne dele in vsako količino polne gume brez evokov. Kupi Rafael L. Pesch, Sarajev, Kandrurški ul. 13. 34806

Registr. blagajno kupimo. Pismene ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod sifro »Blagajna«. 34739

Borovih hlobov za takojšnjo in posejano dobavo kupim vsako količino. Poudarba na oglasni oddelku »Jutra« pod sifro »Borovi hloboi«. 34777

Stanovanje v bližini Ljubljane, pri Družinski drž. radniši, 2 sobi, kuhinja, s hišnim ljubimcem. Poudarba na oglasni oddelku »Jutra« pod sifro »Kupim«. 34776

Stanovanje v bližini Ljubljane, 2 sobi, kuhinja, s hišnim ljubimcem. Poudarba na oglasni oddelku »Jutra« pod sifro »Kupim«. 34776

Stanovanje v bližini Ljubljane, 2 sobi, kuhinja, s hišnim ljubimcem. Poudarba na oglasni oddelku »Jutra« pod sifro »Kupim«. 34776

Prodaj vojaški prost. tel. službe. Cenjene ponudbe na oglas. oddelku »Jutra« pod sifro »Zanesljiva moč«. 34798

Dr. G. Piccoli lekarnar v Ljubljani, pripravila pri sifru in drugih težavah selodna svojo preiskavano selodno tinkturo. 211

Vrhiško opeko trbovalski prevoz in ukovna dva tudi naosjeje Lovro Krka, Trnovski prias 12. Postrežba točnati. 61

Smoking in služboj posteljo takoj poen prodam. Našlov v oglasnem oddelku »Jutra«. 34559

ribje olje in najfiniša emulzija iz ribjega olja vedno na zalogi v lekarni Trnkovec, Mostni trg 4. 34681

Perje gosje, rajja, kokoške in purje proda vsako množico in po najnižji ceni tvrdka E. Vajda, Čakovce, Medjimurje. Telefon 59. 60. 8. 34109

Delilni stroj za testo, v dobrem stanju takoj naprodaj za 2500 Din v Trbovljah, Retje št. 1. 34018

Daljnogled Zeis, 10 X, s zelo šaljalo za 600 Din prodam ali zamenujam za molko kolo. Našlov v oglasnem oddelku »Jutra«. 34740

Žensko kolo novo, naprodaj v Krakovo, ulici 6. 31764

Starinski tabernakel (omara) prodam. Našlov v oglasnem oddelku »Jutra«. 34708

Lepo spalnico filodendron, veliko punčko, trikolno, sanke, draskle in voč volnenih spodnjih hla poen prodam. Našlov v oglasnem oddelku »Jutra«. 34602

Prodajalka velika specijalca in delikatosa, išče službo, če mogoče takoj. Poudarba na oglasni oddelku »Jutra« pod »Pridna 80«. 34730</

C. Phillips Oppenheim

Milijonar brez denarja

»Tako dobri ste z menoj, gospa Heathova,« je hvaležno rekel Bliss, ko se je z vidnim gladom lotil jedi. »Morda bom imel kedaj še priliko —«

»Nikar ničesar ne obljublajte, mladi človek! To se ve, da boste storili, kar boste mogli — a videti je vendarle, da niste vzgojeni za to, da bi si sami služili kruh. Oh, res: spodaj stanuje dečko, ki je pravkar dobil službo pri neki avtomobilski družbi. Morda bi tudi vi kaj našli, ko je zdaj toliko avtomobilov.«

»Imenitna misel, gospa Heathova! Takoj poizkusim srečo.«

»Uro po tem razgovoru se je Bliss predstavil pri neki avtomobilski družbi v Long Acru. Eleganten mlad mož, ki je s cigareto v ustih in z rokami v hlačnih žepih prestopal po pisarni, ga je poslušal in je nato zmajal z glavo. »Nobeno mesto ni prazno. Čistilcev imamo več, nego jih potrebujemo, in tudi v pisarni smo popolni. Pogrešamo samo šoferjev.«

»Saj umem voziti z avtomobilom.«

»Koga ste vozili nazadnje?«

»Samega sebe. Imel sem avtomobil.«

Mladi človek ga je premeril od glave do pete. Nato mu je pokazal landoleto sredi ogromne garaže, ki sta stala na njenem pragu. »Pripravite voz in zapeljite ga na številko sedem — med omnibusom in velikim Napierjem, ki ga vidite ondile.«

Bliss je izvršil nalogo tako, da je bil sam zadovoljen. Oni je požvižgal pazniku. »Vzemite moža s seboj in uverite se, ali ume voziti. Ako ume, ga uvrstite!«

Paznik, zajeten mož s štrlečimi podočnicami in majhnimi očmi, je izbral majhno landoleto in je dal Blissu ročko bencina. »Napolnite rezervoar in pogledjte, ali je vse v redu; čez deset minut se vrnem.«

Bliss je storil, kakor mu je bilo rečeno. Nato se je paznik vrnil s plaščem in rokavicami. »Vstopite in krenite venka! Popeljeva se v Shepherds Bush. Ali poznate pot?«

Bliss je pokimal. Odpeljal je, izprva malce nervozno, a brez nezgode. V Shepherds Bushu ga je paznik za nekaj časa ostavil, da se oglasi pri svojih ljudeh.

Ko sta se vrnila v garažo, si je pogladil brado. »Ali vam je veliko do službe?« je vprašal prežeče.

Bliss je osupnil. »Ne baš malo,« je dejal. »Že delj časa sem brez službe in skoro ne premorem več beliča.«

»Dobili boste trideset šilingov na teden. Ali mi hočete dajati mesec dni po pet šilingov na teden, če vas priporočim? Pri nas je taka navada.«

»Če je navada, tedaj — hočem.«

»Peljite zdaj k onile gostilni, da zalijeva pogodbo!«

»Premalo denarja imam za oba.«

Paznik se je popraskal. »Škoda. Nu, posodim vam šiling. Vrnete mi ga, kadar dobite prvo tedensko plačo.«

Bliss je še tisto popoldne nastopil novo službo. Prvih deset dni je minilo kar najbolje. Livreja, ki so mu jo dali, je bila topla in razen neznatnih pripetljajev ni imel na svojih prvih vožnjah nikake smole. Hvaležno je celo sprejel napitnino stare device, ki se je peljala v Richmond na neko zborovanje, in pet šilingov od znanega mu mladega moža, ki ga je moral dve uri čakati pred svojim lastnim najljubšim restoranom.

Kadar je bil zvečer svoboden, je hodil nalašč samo še v iztočni konec mesta. Nekega večera ga je na Drury Lane srečala Frances Claytonova. »Vendar želi!« je vzkliknil veselo iznenaden.

Dala mu je roko. »Da, ali — zakaj vas ni bilo več v vas?«

»Prošlo nedeljo sem bil pri vas, toda hiša je bila zaprta.«

Pokimala je. »Gotovo ni bilo prav takrat nikogar doma. Pustila sem bila za vas nekaj vrstic. Kam ste zdaj namenjeni?«

Tisti mah je opazil, da je postala bledejša in da ni več tako dobro oblečena, kakor je bila. »Nedaleč odtod je majhen restorant,

kjer lahko večerjava za deset penijev,« je rekel proseče. »Tam bi tudi kaj pokramljala.«

»Če smem sama plačati svoj potrošek.«

Zasmejal se je in krenila sta na pot. Peljal jo je v majhno obedovalnico, kjer je bilo vse zelo čisto; v kotu sta našla mizo, kjer sta lahko govorila, ne da bi ju bil kdo motil.

Frances je porinila jedilni list od sebe. »Pustila sem službo pri gospodu Mastersu in sem šele minuli teden dobila drugo. Morda vam pri priliki povem, zakaj.«

Oba sta bila lačna in nobeden izmed njiju se ni oglašil, dokler sta zajemala juho. Bliss je s prsti desnice skrivaj preštel novce, ki jih je imel v hlačnem žepu. »Ako vztrajate pri tem, da si plačate večerjo sami, mi vsaj dovolite, da prispevam steklenko vina.«

»Nepoboljšljiv zapravljivec ste. Čemu nama treba vina?«

Ni se vdal. Malone pobožno sta srečala svoj Médoc, steklenko po osemnajst penijev. Frances ga je grajaje pogledala. »Prav res da ste zelo lahkomišeln! In zdaj povejte, kje ste v službi in koliko zaslužite.«

»Pri Sun Motor Company bi moral zaslužiti trideset šilingov na teden. Toda malopriden paznik mi utrga vsak teden pet šilingov, ker me je priporočil. Več ko štiri funte ima na teden.«

»Le zakaj je nam siromakom tako težko živeti! Ali veste, da sem imela samo še sedem šilingov, ko sem dobila službo, v kateri sem zdaj?«

»Povejte mi vendar, zakaj ste šli od Mastersa?«

»Za vsako ceno se je hotel oženiti z menoj, jaz pa — nisem mogla.«

»Zakaj ne?« je hripavo vprašal Bliss.

Očila se je proti njemu in njiju oči so se srečale.

Trenutek nato so se srečale tudi roke pod hrapavim namiznikom. Mala gostilna je bila mahoma vsa izpremenjena. Kar zasijala je od toplote in svetlobe. Nekdo, ki je pri eni izmed sosednjih miz pravkar povečerjal, je vzel mandolino in je začel tiho brenkati nanjo.

„JUNIPER“
zeleno francosko žganje z brinjevim ekstraktom je najboljšo sredstvo proti revmatizmu, glavobolu, zobobolu, trganju, želodčnim boleznim itd. Dobi se v vsaki apoteki, drogeriji in trgovini.

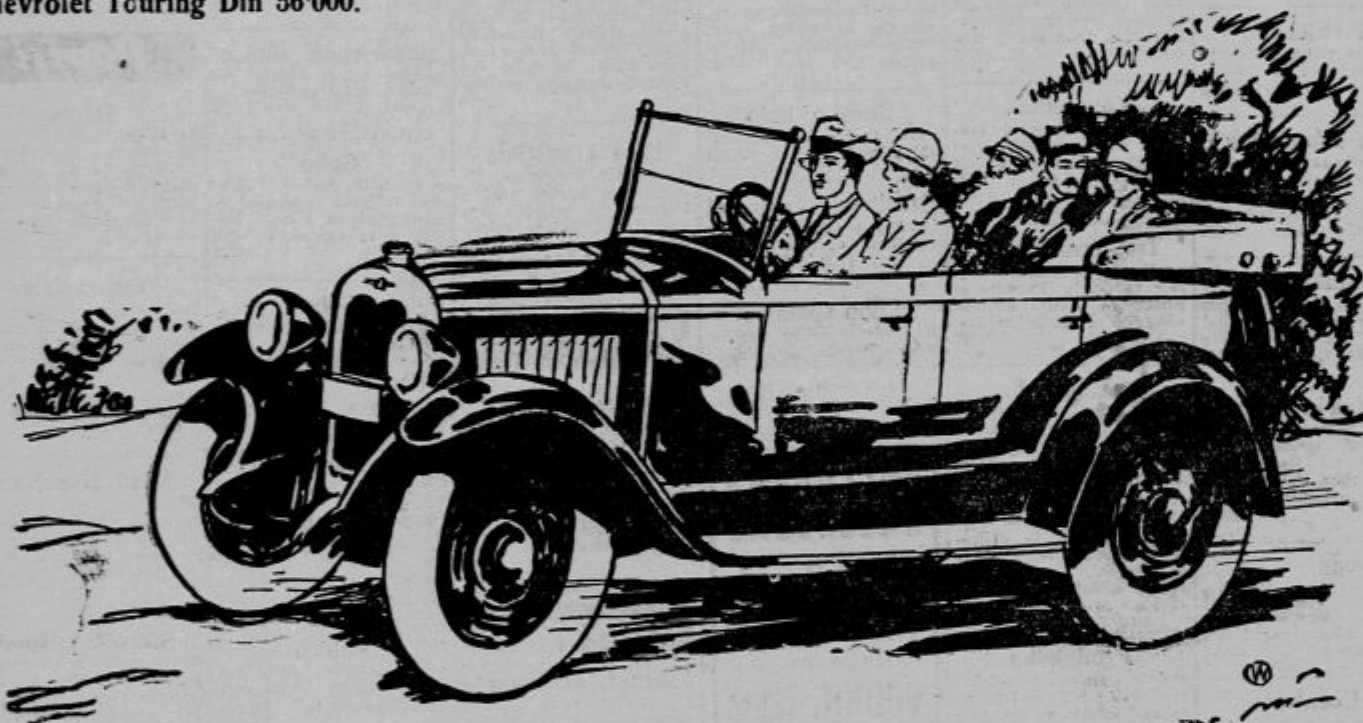
Glavna zaloga: Vitomir Dolinšek
AGENTURA „JUNIPER“
Celje, Gosposka ulica št. 26.

Trgovci zahtevajte engros cene.

Registrirano blagajno kupim.

Ponudbe na oglasni oddelek „Jutra“ pod šifro „Blagajna“.

Chevrolet Touring Din 56.000.

„Vrednost“ in „Zanesljivost“

radi katerih tisoči in tisoči kupujejo ta avtomobil,

in sicer so to ljudje, ki jim je čas zlato. Tisti, ki morajo brzo potovati iz kraja v kraj in se zanesti na svoje vozilo, da venomer brez motenj vozi. — Vsi ti si nabavljajo, in sicer vsak dan, v večjem številu „CHEVROLET-a“, ker so spoznali njegovo zanesljivost v vsakem ozru.

Izdelan je tako močno, da prevozi najslabše ceste in najstrmejšie klanice s presenetljivo lahkoto. Chevrolet avtomobil ne stoji skoro nikdar v popravilu in vam služi dan za dnem, ne da bi odpovedal.

In vendar je Chevrolet veliko več kot samo „koristen“ avtomobil. — Njegova okusna oblika in lepota narede ga vozilom, ki ni samo koristno, ampak tudi tako, da Vas vedno razveseli pogled na njega. Njegova izredna oblika, zelo okusno pleskan z Duco lakom, njegova tehnična dovršenost in ekonomičnost — osamosvestijo lastnika Chevrolet avtomobila.

Naš zastopnik Chevroleta predvede Vam radevolje ta krasen avtomobil in razjasni ugodne pogoje odplačevanja, kateri Vam omogočajo, da takoj postanete lastnik Chevrolet avtomobila.

Zastupnik Jugoslaviji

Ljubljana: V. I. M. Barešić & Co., Dunajska cesta 12.
Beograd: „Auto Omnia“, Kralja Aleksandra ul. 11-13.
Zagreb: V. I. M. Barešić & Co., Kukovičeva ul. 30.
Sarajevo: Filijala „Auto Omnia“, Aleksandrova ul. 62.
Novi Sad: „Velantov“, Kralja Aleksandra 6.
Velika Kikinda: Bela Steiner.

CHEVROLET

Proizvod General Motors Co.

Glavno zastopstvo in skladišče rezervnih delov

V. & M. Barešić & Co.

ZAGREB, Kukovičeva ulica št. 30
telefon 2744

LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 12
telefon 2292

Vaše vojno posojilo
Za
ženski plašč
3 m finega volnenega blaga in 1½ m elegantnega, 150 cm širokega brocata za podlogo na obroke za Din 400.—
dobite sami pri:
Oblačilnici „ILIRJA“
Mestni trg 17
I. nadstropje.

Jaz Ana Čilag
s svojimi 185 cm dolgimi divnimi lasmi, sem iste dobila po uporabi pomade, ki sem jo sama iznašla. Ista je priznana kot edino sredstvo proti izpadanju las, za pomaganje razvitka gostih las in za jačanje las.
Pomaga razvitku gostih las pri moških, ženskah in deci ter povzroči že po kratki uporabi naravni sijaj in čuva lase od prezgodnje osivelosti do visoke starosti. Čilag-pomada odstraňuje prhljaj v 48 urah. Nobeno sredstvo ne vsebuje toliko hranilne materije za lase kakor Čilag-pomada, ki je po vsej pravici zadobila svetovni sloves, kajti gospe že po uporabi prve steklenice dosežejo najboljši uspeh, ker izpadanje las prestane že po nekaj dneh popolnoma in nova rast se že prikazuje. Ta uspeh dokazuje moj 50letni jubilej in milijoni zahvalnih pism, ki sem jih dobila iz vsega sveta.
Cene velikemu lončku Čilag-pomade Din 60.—, dvojnemu Din 90.—.
K vsakemu lončku je potrebno: 1 steklenica Special-Shampoo (za 20 kratno umivanje glave) Din 25.—.
Poštnina posebna. Pošilja se po porzetju ali če se denar naprej pošlje iz tovarne za SHS: 45-11

Laboratorij „AURORA“
Sremska Kamenica br. 16

Kolonizacija Ljubljanskega Barja
ZDALA KNJIGARNA TISKOVNE ZADRUGE V LJUBLJANI

LIVARJA
izvežbanega, energičnega in treznega sprejememo s prvim decembrom v našo kovinsko livarno. Kdor se za to službo zanima naj se pismeno s priložo spričeval javi na **Jakob Reich sinovi**, tvornica decimalnih tehtnic in poljedelskih strojev, **Novisad**.

Tovarna POHIŠTVA
I. I. NAGLAS, Turjaški trg št. 6
priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega pohištva po najnižjih cenah.

Ako potrebujete kakršnihkoli informacij, trgovske zveze ali intervencije v Beogradu, Srijbi, Vojvodini Banatu in Slavoniji, obišite se pod šifro „Prvovrstne zveze“ na Rudolf Mose v Beogradu, Terezije. Za odgovor je priložiti 10 dinarjev, lahko tudi v znakah. Poslujemo točno in solidno ter imamo prvovrstne zveze

Za posestvo iščete kupca?
Miklošičeva cesta št. 6, Ljubljana.
Izide 10. novembra 1927.

Kajenje je strup!
Vsakdo se more igrati odvaditi zdravju škodljivemu kajenju z dr. Rascherja Putschtabletami, 1 omot Din 30 in poština, ena kura Din 145 franko razpošilja tt „AURORA“, Sremska Kamenica št. 16.
Dobiva se tudi skoro v vseh lekarnah in drogerijah. 11.644-a

Male budilke v lesu
F. Čuden LJUBLJANA Prešernova 1.

SALAME
prvovrstno novo robo uležane
dobite povsod
Prva hrvatska tvornica salam, suhega mesa in masi
M. Gavrilovića sinovi d. d. Petrinja
Glavno zastopstvo za Slovenijo:
Franc Palme, Ljubljana, Celje — Maribor.

Američani in njih sorodniki
dobe važna in koristna pojasnila v listu „Gospodarc“, ki izide 10. novembra 1927. Uprava: Miklošičeva c. 6, Ljubljana.

Klavirji-pianini
svetovnih inozemskih vrtdk, po znatno znižanih cenah vedno v zalogi! Prodaja tudi na obroke! Vsa popravila in uglaševanje strokovnjaško!

M. Ropas Celje.
Kemična pralnica in barvanje oblek v najrazličnejših barvah in vrstah tkanin v najkrajšem času po najnižjih cenah
ANTON BOC
Šelburgova ul. 6/I
Tovarna: Vič-Glince.